

Kungl. Konsthögskolans årsredovisning 2016

Innehåll

1. Rektors förord	4
2. Några nedslag.....	7
3. Ekonomiskt resultat	8
4. Utbildning på grund- och avancerad nivå	9
4.1 Helårsstudenter och helårsprestationer (inkl. examina).....	9
4.2 Kostnad för antagning och examensutställning.....	11
4.3 Övrig utbildning.....	12
4.4 Särskilt åtagande	12
5. Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.....	13
5.1 Forskning och utbildning på forskarnivå vid Kungl. Konsthögskolan.....	13
5.2 Omfattning och examina	16
5.3 Prestation.....	16
5.4 Strategiska forskningsområden	17
6. Samverkan med det omgivande samhället.....	19
6.1 Organisation för samverkan.....	19
6.2 Prestation: Vårens examensutställningar och forskningsveckan.....	20
6.3 Aktiviteter.....	20
6.4 Uppdragsutbildning och uppdragsforskning.....	21
6.5 Högskolepedagogisk utbildning	22
7. Gemensamt för högskolan.....	22
7.1 Hållbar utveckling	22
7.2 Lika rättigheter och möjligheter, jämställdhet och breddad rekrytering	23
7.3 Internationalisering.....	25
7.4 Kvalitetsarbete på grund- och avancerad nivå.....	26
7.5 Reell kompetens.....	29
7.6 Student- och doktorandinflytande.....	30
7.7 Personal, personalkostnader, kompetensförsörjning, sjukfrånvaro.....	30
7.8 Högskolebibliotek.....	32
7.9 Lokaler.....	33

7.10 Stig Hedbergs fond	33
8. Information om redovisning av verksamhetens prestationer vid Kungl. Konsthögskolan 2015	34
9. Finansiell redovisning	35
9.1 Resultaträkning	Fel! Bokmärket är inte definierat.
9.2 Balansräkning	Fel! Bokmärket är inte definierat.
9.3 Anslagsredovisning	Fel! Bokmärket är inte definierat.
9.4 Verksamhetsgrenar	Fel! Bokmärket är inte definierat.
9.5 Kapitalförändring per verksamhetsgren	Fel! Bokmärket är inte definierat.
9.6 Avgiftsfinansierad verksamhet	Fel! Bokmärket är inte definierat.
9.7 Underlag för beräkning av grundutbildningsanslag	Fel! Bokmärket är inte definierat.
9.8 Tilläggsupplysningar och noter	42
9.9 Sammanställning över väsentliga uppgifter	51

1.Rektors förord

Det vore felaktigt att försöka kringgå att 2016 i många avseenden blev ett exceptionellt år som bjöd på många utmaningar för Kungl. Konsthögskolan. Trots detta har utbildningen kunnat fortgå och stor mängd aktiviteter har kunnat genomföras, vilket årsredovisningen redovisar. På grund av de extraordinära omständigheterna blir det här förordet därför både längre och i högre grad berättande än vad som är brukligt, ungefär som när man tecknar ned ett minne för att någon gång i framtiden kunna se tillbaka på tider som gått upp i rök.

I slutet av februari sade rektor Marta Kuzma upp sig efter mindre än två år på posten. Hon hade tackat ja till att bli dekan för Yale School of Art, New York. Tiden före Martas avgång hade präglats av konflikter kring högskolan. I början av året spreds en anonym skrivelse som samlade påståenden om missförhållanden på KKH och den väckte medias och granskande myndigheters intresse.

Marta avgick inte med omedelbar verkan utan stannade kvar till den 31 juli. På så sätt kunde KKH försäkra sig om en ordnad överlämning till tf. rektor. Under våren inleddes ett arbete med att tillsätta tf. rektor som involverade samtliga grupper på skolan. Processen utmynnade i att KKH föreslog till regeringen att jag, Peter Geschwind, skulle tillträda som tf. rektor fram tills ny rektor är på plats. När Regeringen utnämnt mig började jag tillsammans med prorektor Katarina Nitsch och rektorsråd Fredrik Ehlin arbetet den 1 augusti.

I och med Martas avgång tog KKH:s styrelse omedelbart initiativ till rekrytering av ny rektor. En rekryteringsgrupp ur styrelsen bestående av studenter, lärare och externa ledamöter ledd av styrelseordförande Berit Svedberg genomförde den omfattande rekryteringsprocessen tillsammans med ett rekryteringsföretag. Processen pågick mellan april och september då Sara Arrhenius, Bonnier konsthalls nuvarande chef, föreslogs som ny rektor till Regeringen av en enig styrelse och hörandegrupp. Sara, som tillträder den 1 april i år, har sedan dess haft återkommande kontakt med nuvarande ledning för att garantera en smidig överlämning.

Ett rektorsbyte tillhör de omställningar en högskola måste vara beredd på. Omfattande vakanser av det slag som KKH levte med under 2016 är något annat. Vi visste sedan en tid att kommunikationsansvarig skulle sluta i oktober, men under sommaren lämnade även HR-chef och ekonomichef. I början av höstterminen meddelade dessutom två konstprofessor att de efter höstterminen skulle sluta i förtid. Båda av mycket goda anledningar – en för att bli chef för masterprogrammet i Zürich, en för att ta sig an ett stort konstnärligt uppdrag som kräver heltid. Med tanke på att det redan fanns vakanser på förvaltningen blev rekrytering högsta prioritet. I vissa fall har vi då fått tänka kortsiktigt, men på flera positioner har vi under 2016 funnit långsiktiga lösningar. Dit hör HR-chef, kommunikationsansvarig, en professor i skulptur/installation och en administratör.

Under våren genomfördes en arbetsmiljöenkät som visade ett stort behov av förbättringar på alla plan. Vi drar vårt strå till stacken genom att försöka stå för ett lyhört och tillgängligt ledarskap, men givetvis räcker inte detta. Därför har vi bland annat ökat transparensen i budgetarbetet genom att återinföra en budgetgrupp, väckt liv i den JML-nämnd som varit vilande och sett till att arbetet med skolans etiska värdegrund kommit igång. Som en del av detta arbete sjuöskattes ett föreläsning- och workshopsprogram som blir utgångspunkten när KKH:s nya etiska värdegrund sätts på pränt under de kommande månaderna.

Den allt överskuggande händelsen under året blev tyvärr av mycket sorglig karaktär. Den 21 september utbröt en brand på översta våningen i Grafikhuset, den byggnad dit skolans grafikverkstäder flyttade på 1950-talet. Efter någon timme verkade branden vara under kontroll, men snart flammade den upp igen i en fullt utvecklad vindsbrand. Rökpelaren kunde ses från stora delar av Stockholm och under släckningsarbetet, som pågick i närmare ett dygn, tvingades brandkåren spränga hål i taket. Som tur var kom inga personer till skada, men hela vinden brändes ut och byggnaden dränktes fullständigt i vatten. Såväl studenter som lärare fick arbeten och ägodelar förstörda och en större fotostudio rasade delvis in. Veckorna efter branden bedömdes rasrisken så stor att fastighetsägaren Statens fastighetsverk, som återkallat kontraktet force majeure, bara tillät några få att gå in. Det skulle dröja veckor innan luftavfuktare och fläktar installerades. En omfattande mögелеpidemi bröt ut och ännu mer saker förstördes.

När Statens Fastighetsverk bedömde att huset var stabiliserat tömdes det helt, och allt flyttades för att saneras och gås igenom. Hela processen har varit mödosam och tidskrävande. För ledningens del har det krävt en stor mängd med möten med alla möjliga parter. Dock en liten påfrestning i jämförelse med den de lärare och studenter som drabbats direkt fått utstå när de förlorat sina arbetsplatser och sin konst. En belastning i allmänhet har varit bristen på lokaler, och under hösten har rum, skrymslen och vrår gjorts om till ateljéer. Lärare har trängt ihop sig och i flera fall givit upp sina kontor till förmån för ateljéer. Trängseln har påverkat hela skolan, men den börjar lätta tack vare att vi nu hyr tillfälliga lokaler.

Vi har ännu inte sett det sista av brandens efterverkningar. En av de stora svårigheterna är att finna lämpliga ersättningslokaler för Grafikverkstäderna, för andra verkstäder och för alla de ateljéplatser som gått förlorade. Det arbetet har pågått intensivt under hela hösten och vi har tittat på en rad olika lokaler för såväl kortsiktiga som långsiktiga lösningar. Vid årsskiftet skrev vi ett tillfälligt kontrakt för ateljéplatser på Tomtebodas f.d. postsorteringsanläggning.

Vi kan konstatera att det enligt SFV kan ta upp till fem år innan Grafikhuset åter kan användas och att vi inte kommer att kunna hitta ersättningslokaler på Skeppsholmen. Verksamheten riskerar därför att bli geografiskt splittrad. Med detta och de kommande hyreshöjningar som SFV flaggat för som bakgrund, har styrelsen gett ledningen i uppdrag att skissa på några tänkbara lösningar och scenarior.

Ledningen arbetar idag med att utreda dels hur KKH skulle kunna stanna kvar på Skeppsholmen, dels förutsättningarna för, och vad det skulle innebära, om skolan flyttade till nya lokaler. Här kan nämnas att lokalerna vid Tomtebodan har visat sig vara ett intressant scenario att undersöka närmare samt att det i övrigt varit väldigt svårt att hitta lokaler i Stockholmsområdet som passar KKHs verksamhet. En arbetsgrupp håller idag på att tillsättas med representanter från lärare, studenter och administrativ personal samt externa konsulter för att driva utredningsarbetet vidare.

Med anledning av den akuta lokalfrågan samt omfattande personalrekryteringar kommer nuvarande ledning tillsammans med tillträdande rektor Sara Arrhenius att påbörja ett övergripande visionsarbete för att på bästa sätt ta tillvara på de möjligheter det innebär med en skola i förändring.

Skolans utbildningar har kunnat ges som planerat bortsett från de som är knutna till Grafikhuset, och även i dessa fall har ibland provisoriska lösningar kunnat ordnas. Som vanligt har arbetet i verkstäder och ateljéer och professorsledd undervisning stått i fokus för konstutbildningarna. Kursutbudet har varit omfattande och en stor mängd gästlärare har föreläst, hållit i workshops eller gjort ateljésamtal. Avdelningen för arkitektur har gett två heltidskurser, Critical Habitats som tillsammans med arkitekter, konstnärer, aktivister och teoretiker belyser och utforskar historiska konflikter och aktuella former av kollektiva handlingar med avsikt att påverka den urbana utvecklingen och Restaureringskonst som under temat framtidsfrågor undersöker restaureringskonstens milstolpar: Var restaureringskonsten befinner sig och hur utvecklingen sett ut nationellt och internationellt, och en deltidskurs, R-Lab som ger utrymme för undersökande metodik samt arkitekturteoretisk och arkitekturhistorisk research. Två fristående kurser som ska omnämnas är Modernist Legacies and Constructions of Whiteness och Philosophy in the Context of Art. Den första, som leddes av professor Donatella Bernardi tillsammans med en grupp externa föreläsare, gavs efter önskemål från studenter och satte fokus på begrepp som strukturell rasism, andrefiering och vithet i relation till modernistiska arv. Philosophy in the Context of Art leddes detta år av professor Catherine Malabou från CREMP, Kingston University London, som KKH inledde ett samarbete med under förra året. Kursen, som har ambitionen att låta filosofi och konstnärlig praktik närma sig varandra, fokuserade på symbolen och det symboliska som begrepp utifrån en serie omläsningar av filosofiska nyckeltexter. Båda dessa kurser ligger i linje med det fokus på ökad internationalisering och på att problematisera frågor rörande mångfald och ojämlikhet som skolan tagit sig an under de sista åren.

Forskning är ett område där KKH tog stora kliv under 2016. Forskningsmiljön har utvecklats under året då två nya doktorander anställdes och en doktorandvecka i egen regi har anordnats för första gången. Miljön kommer även att stärkas tack vare att Vetenskapsrådet beviljade finansiering för tre konstnärliga forskningsprojekt som startar 2017. En övergripande ambition sedan flera år är att öka kunskapsflödena mellan konstnärlig praktik, utbildningarna på grund- och avancerad nivå och det alltmer framväxande fältet för konstnärlig forskning. Två konkreta exempel på det är doktorandernas kurser för studenter på

grund- och avancerad nivå och den årliga forskningsveckan som i år inkluderade filosofikonferensen Useless Uses, arrangerad av Peter Osborne från Kingston University London, som under 2015 höll i Philosophy in the Context of Art.

KKH:s forskningsmiljö befinner sig i ett i positiv mening kritiskt läge där möjligheterna att växa och utvecklas vidare är stora. Jag välkomnar därför att Regeringen i årets forskningsproposition (2016/17:50) lyfter fram att KKH:s anslag behöver öka för att förstärka forskningsmiljön.

Under året har flera utställningar och publika händelser arrangerats utöver ovan nämnda, och främst i raden står skolans traditionsenliga vårutställningar. Särskilt ska masterklassens vårutställning i en tom butikslokal på Sergelgatan i centrala Stockholm nämnas. Arrangemanget, som blev mycket lyckat, blev också en fin avslutning på dåvarande prorektor Eberhard Hölls 48 (!) tjänstgöringsår på Kungl. Konsthögskolan då han var en av de utställningsansvariga professorerna.

PeterGeschwind

Tf rektor

2. Några nedslag

Utbildning

- Vårutställningarna på Skeppsholmen och Sergelgatan besöktes av cirka 12 000 personer.
- På Galleri Mejan visades under året 24 examensutställningar, 12 under vårterminen och 12 under höstterminen, besökarantalet uppgår till ca 3 600 för hela året.
- För första gången bjöd Kungl. Konsthögskolan in till Rundgång i slutet av februari. Rundgång är ett studentlett initiativ, baserat på ett tyskt koncept med samma namn, som omfattar evenemang, samtal och utställning i ett öppet ateljé-format. Rundgång vände sig framför allt till branschen och var välbesökt.
- Under året har högskolan bland mycket annat anordnat två fristående interdisciplinära kurser, **Philosophy in the Context of Art** – en kurs på avancerad nivå där filosofins betydelse för konst utforskas och **Modernist Legacies and the Constructions of Whiteness** som anlägger en kritisk blick på modernism och vithet.
- Studenter vid högskolan har under året fått stipendier och utmärkelser, bland annat blev fjärdeårsstudenten Victoria Versaus kortfilm *Exercise One* utvald av Folkets Bio att representera svensk kortfilm under hösten 2016, och masterstudenten Hilde Retzlaff tilldelades Maria Bonnier Dahlin stiftelse stipendium 2016.

Forskning

- I början av året arrangerades traditionsenligt en forskningsvecka där forsknings- och konstnärliga utvecklingsprojekt presenteras i samtal, utställningar och presentationer. Årets forskningsvecka omfattade även filosofikonferensen Useless Uses som satts samman av gästprofessor Peter Osborne från Kingston University London och hade bland andra Éric Alliez, Étienne Balibar, McKenzie Wark, Christina Kiaer och Hito Steyerl på talarlistan.
- Under året arrangerade KKH sin första doktorandvecka i skolans regi med inbjudna gäster och presentation av de doktorandprojekt som bedrivs på skolan.
- Under hösten mottog KKH det glädjande beskedet att hela tre externa forskningsprojekt om tre år beviljats stöd från Vetenskapsrådet.
- KKH:s första doktorand Simon Goldin disputerade med doktorsarbetet *Zero Magic: Shifting the Valuation Convention*. Manuel Borja-Villel, chef för Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía i Madrid var opponent.

3. Ekonomiskt resultat

Med ett underskott år 2016 på 586 tkr visar Kungl. Konsthögskolan ett något bättre resultat än året innan. Årets resultat får till följd att myndighetskapitalet minskar från 9 mnkr till 8,5 mnkr. Det är en minskning men fortfarande i nivå för att skapa finansiell stabilitet och en buffert för kommande strategiska investeringar.

Intäkter

De totala intäkterna för 2016 uppgår till 77,6 mnkr vilket är en ökning med 4,4 mnkr jämfört med 2015. En periodiserad försäkringsersättning p.g.a. branden står för ökningen. Anslagsintäkterna räknades upp med 1,9 mnkr till 68,9 mnkr. Bidragsintäkterna som 2015 uppgick till 4,7 mnkr har minskat med 2 mnkr.

Kostnader

De totala kostnaderna för 2016 uppgick till 78,2 mnkr vilket är en ökning med 3,2 mnkr jämfört med 2015. Personalkostnaderna minskade med 3,5 mnkr medan lokalkostnaderna i stort är oförändrade p.g.a minskad lokalyta. Övriga driftkostnader har ökat med 6,6 mnkr. Främst är det kostnader för köpta tjänster som har ökat. Kostnaden för avskrivningar är i stort sett oförändrad jämfört med 2015.

Finansiering av utbildning på grund- och avancerad nivå

Den avgörande delen av finansieringen på grund- och avancerad nivå kommer från grundutbildningsanslaget som utgör 88 procent. Andelen bidragsintäkter utgör 3,4 procent. Resterande intäkter utgörs av avgifter och ersättningar samt finansiella intäkter.

Finansiering av forskning och utbildning på forskningsnivå

För forskning och utbildning på forskningsnivå utgör andelen som finansieras via anslag 95 procent. Andelen bidragsintäkter utgör 5 procent.

4. Utbildning på grund- och avancerad nivå

Utbildningsutbud och efterfrågan

Den utbildning som Kungl. Konsthögskolan ger på grundnivå är det femåriga programmet i fri konst (de tre första åren på kandidatnivå) samt sommarkurserna. Sommaren 2016 gavs två sommarkurser – *Individuellt konstnärligt arbete* (18 hp) och *Picturing National Identity* (18 hp). Sedan hösten 2013 antas studenter till ett femårigt program i fri konst, och inte till ett kandidatprogram. Efter tre års godkända studier kan studenten ta ut en kandidatexamen och efter ytterligare två år en masterexamen. Godkänd kandidatexamen krävs för att kunna fortsätta de två sista åren på avancerad nivå. Då det erbjuds fler platser på masternivå än kandidatnivå, ges det fortfarande möjlighet att söka direkt till det tvååriga masterprogrammet i fri konst, som löper parallellt med åk 4 och åk 5 på det femåriga programmet.

Inom fri konst erbjöds 2016 därutöver på avancerad nivå projektstudier för yrkesverksamma konstnärer (60 hp), samt kursen *Photographic Artist's Book* (60 hp) läsåret 2015/2016, och *Mejan Residents*, som är ettåriga individuella konstnärliga forskningsprojekt (60 hp) läsåret 2015/2016, samt studier i fri konst för gäststudenter (60 hp).

För andra året gavs under höstterminen 2016 kursen *Philosophy in the Context of Art* (15 hp), som är en kurs på avancerad nivå där filosofins betydelse för konst utforskas. Kursen riktar sig till konstnärligt verksamma som vill undersöka och använda filosofiska diskurser i relation till sitt konstnärliga arbete. Under höstterminen gavs också kursen *Modernist Legacies and Constructions of Whiteness* (15 hp) som är på avancerad nivå och anlägger en kritisk blick på modernism och vithet.

Inom Arkitektur gavs påbyggnadsutbildningar på avancerad nivå (post-master) under året inom områdena *Restaureringskonst* (60 hp) och *Arkitekturteori och arkitekturhistoria – R-Lab* (30 hp) samt kursen *Critical Habitats* (60 hp). *Critical Habitats* tar sin utgångspunkt i frågan om arkitektens faktiska handlingsutrymme och vilka förutsättningarna är för arkitektens möjlighet att påverka människans levnadsvillkor.

Efterfrågan på Kungl. Konsthögskolans utbildningar fortsätter att vara mycket hög. Till det femåriga programmet i fri konst var det 28 sökande per plats. Antal sökande till masterprogrammet i fri konst var 230 sökande till 9 platser.

Att det finns ett behov av fördjupning och vidareutbildning bland yrkesverksamma inom konst- och arkitekturfälten är tydligt och visar sig i ansökningssiffrorna. Till vissa av vidareutbildningarna är söktrycket dock inte lika högt vilket beror på att de är tematiskt fördjupande och vänder sig därmed till en smalare målgrupp av yrkesverksamma konstnärer och arkitekter.

4.1 Helårsstudenter och helårsprestationer (inkl. examina)

Tabell 4.1.1

Helårsstudenter och helårsprestationer

Utbildningsnivå	2016		2015		2014	
	Hst	Hpr	Hst	Hpr	Hst	Hpr
Grundnivå	70	68	60	57	58	55
Avancerad nivå	133	131	148	143	152	147
Forskarnivå ¹⁾	-	-	-	-	-	-
Summa hst /hpr	203	199	208	200	210	202

1. Kungl. Konsthögskolans studenter på forskarnivå erhåller sina högskolepoäng från LU.

Kungl. Konsthögskolan gör en liten underproduktion av hst och hpr 2016, motsvarande 653 tkr. Eftersom en överproduktion gjorts under tidigare år, uppgår den utgående överproduktionen till 3,9 mnkr.

Studenter som inte tar poäng

Höstterminen 2015 var det en programstudent studerande på heltid och två studenter på en halvfartskurs som inte tog någon poäng. Under vårterminen 2016 var det fem studenter på två heltidskurser och två studenter på en halvfartskurs som inte tog någon poäng.

Tabell 4.1.2

Antal sökande (för senaste 3 åren) samtliga utbildningar

Utbildningsnivå	2016	2015	2014
Grundnivå	670	637	672
Avancerad nivå	507	469	546
Forskarnivå	¹⁾	¹⁾	¹⁾
Summa	1 177	1 106	1 218

1. Kungl. Konsthögskolan tar emot ansökningar och deltar i urvalsprocessen för doktorander. Doktorander antas av LU men anställs vid Kungl. Konsthögskolan. 2015 anställdes två doktorander, 2015 anställdes inga doktorander och 2014 anställdes 2 doktorander. 2016 var det 199 sökande och 2014 var det 151 sökande till dessa doktorandplatser.

Antal sökande på både grund-, avancerad och forskarnivå ligger fortsatt på en hög nivå.

Tabell 4.1.3

Antal antagna studenter

Utbildningsnivå	2016	2015	2014
Grundnivå	53	52	19 ²⁾
Avancerad nivå	140	133	166
Forskarnivå	¹⁾	¹⁾	¹⁾
Summa	193	185	204

1. Kungl. Konsthögskolan antar inte studerande till doktorandstudier, men har doktorander anställda, se 4.1.2. 2016
2. Siffran avser endast sökande till kandidatprogrammet. Därutöver antogs 31 studenter till sommarkursen 2014.

På grundnivå var 62% av de antagna kvinnor och 38% män. På avancerad nivå var 70% kvinnor och 30% män.

Antalet antagna till avancerad nivå är något högre än 2015. Under 2014 gavs det något fler omfattande kurser på avancerad nivå, som riktar sig till yrkesverksamma inom konst- och arkitekturfältet.

Tabell 4.1.4

Examen och fullföljda studier för senaste tre åren

Utbildningsnivå	2016	2015	2014
Examen grundnivå (180 hp)	18	17	11
Examen avancerad nivå (300 hp)	22	23	26
Kurser på avancerad nivå (30/60 hp)	92	108	83

På grundnivå var 67% av de som tog examen 2016 kvinnor och 33% män. På avancerad nivå var det 55% kvinnor och 45% män.

De varierande siffrorna för antalet examina på grundnivå beror på antalet antagna studenter till kandidatnivån. År 2014 var det en mindre kull studenter som tog sin kandidatexamen, vilket berodde på att färre studenter antogs i samband med ateljéomflyttning från Konstakademien på Fredsgatan till Skeppsholmen 2011.

Tabell 4.1.5

Könsfördelning och medelålder 2016

Nivå	Könsfördelning (%)	Medelålder (år)
Grundnivå	kv 59 / män 41	27
Avancerad nivå	kv 68 / män 32	35
Forskarnivå	kv 67 / män 33	41

På grundnivå är det knappt 40 procent män och drygt 60 procent kvinnor, en fördelning som legat på samma nivå under senare år. Könsfördelningen på avancerad nivå är lite mer ojämn, med en majoritet kvinnor. Medelåldern för grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå har legat ganska konstant. Flertalet av kurserna på avancerad nivå vänder sig till yrkesverksamma.

Tabell 4.1.6

Kostnad per helårsstudent totalt

Hst/Hpr	2016	2015	2014
Summa kostnader	72 376	68 761	67 091
Antal hst	203	208	210
Antal hpr	199	200	202
Kostnad per hst	357	331	319
Kostnad per hpr	364	344	332

Kostnaderna för såväl hst och hpr har ökat 2016. De totala kostnaderna har ökat samtidigt som antalet studenter minskat något, därmed uppstår en högre kostnad per hst/hpr.

4.2 Kostnad för antagning och examensutställning

Antagningen till det femåriga programmet och masterprogrammet i fri konst är ett viktigt arbete, något högskolan lägger mycket tid och resurser på. Det är ett högt söktryck och få studenter kan antas. I antagningsnämnden ingår minst fyra handledande professorer i fri konst, två lektorer/adjunkter, två studenter och en extern bedömare. I kostnaderna ingår arbetskostnad för

antagningsnämnden, administrativ personal, vaktmästeripersonal, extern ledamot samt studenter som arbetar extra vid antagningen.

Tabell 4.2.1

Kostnad per ansökan i fri konst, kandidat- och masterprogrammen

Ansökningar (kr)	2016	2015	2014
Antal ansökningar	852	813	825
Kostnad per ansökan	420	498	406
Antal antagna studenter	33	27	34
Kostnad per antagen student	10 835	15 009	13 804

Kostnaderna per ansökan ligger i paritet med 2014 års siffror; antagningen 2015 låg något högre beroende på införskaffande av nytt material för antagningsarbetet och att en internationell extern ledamot satt i antagningsnämnden. Kostnaden per antagen student är lägre, då fler studenter antogs till kandidatnivån på programmet i fri konst.

Tabell 4.2.2

Kostnad för examensutställningarna

Examensutställningar	2016	2015	2014
Kostnad tkr	1160	981	642

I summan ingår förutom produktionskostnader för utställningarna även kostnader för kommunikation, utställningskatalog, förhandsvisningar, vernissager samt press- och dokumentation.

4.3 Övrig utbildning

Kungl. Konsthögskolan har inte bedrivit någon övrig utbildning.

4.4 Särskilt åtagande

Kungl. Konsthögskolan har delat ut tre stipendier om totalt 42 tkr till studenter vid Arkitektur, enligt ett särskilt åtagande i regleringsbrevet.

5. Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå

Kungl. Konsthögskolans anslag för (2:56 Konstnärlig forskning och forskarutbildning) 2016 var 6 010 tkr. Anslaget har enligt regleringsbrevets direktiv använts för konstnärlig forskning, utvecklingsarbete och studiefinansiering av doktorander. Kungl. Konsthögskolan har under året anställt två nya doktorander, arrangerat en egen doktorandvecka och fortsatt utvecklingen av forskarutbildningen i fri konst. Forskningsmiljön kommer även att stärkas genom tre externfinansierade konstnärliga forskningsprojekt som startar 2017 och vars ansökningar förberetts under 2016. En övergripande ambition sedan flera år är att öka kunskapsflödena mellan konstnärlig praktik, utbildningarna på grund- och avancerad nivå, och det alltmer framväxande fältet för konstnärlig forskning. En annan satsning är att öka tillgängligheten för forskningsmaterial och resultat i det nationella nätbaserade Digitala Vetenskapliga Arkivet (DiVA) för vilket högskolan tagit fram riktlinjer under 2016.

5.1 Forskning och utbildning på forskarnivå vid Kungl. Konsthögskolan

Sammanfattande bild av konstnärliga forsknings- och utvecklingsprojekt

Vid Kungl. Konsthögskolan bedrivs olika typer och omfång av konstnärliga forsknings- och utvecklingsprojekt för att skapa en till stor del organiskt sammansatt forskningsmiljö med hänsyn till de enskilda projektens specifika ämnen och olika metoder.

KFoU - sökbara medel ur anslaget

Den årligen återkommande interna utlysningen av KFoU-medel finansierade genom anslaget vilade under 2016, och återupptogs med en förnyad utlysning i december 2016 med beredning fram till februari 2017. Under 2016 tilldelades istället Kungl. Konsthögskolans fem områden 50 000 kr vardera för att bedriva forskningsmässig verksamhet med syfte att stödja områdets utveckling. Exempel på aktiviteter var det publika, *Urban Day*, med inbjudna föreläsare; Ksenija Radovanović + Marko Aksentijević (Ministry of Space, Belgrad), Marwa Dabaieh, Malmö universitet, och Esra Akcan, Cornell University i New York, vilket arrangerades av Området för arkitektur. Diskussionen berörde bl a ojämlik stadsutveckling och metoder för att adressera dessa frågor. Området för måleri, grafik, teckning och fotografi, gjorde en studieresa med syfte att studera den tidiga konsten i istidsgrottorna Lascaux, Font de Gaume och Roffignac. Området för skulptur och spatiala strategier iscensatte en serie, *Materiality*, vilket inbegrep en mängd materialexperiment där både studenter och lärare deltog genom ett antal kortare studiebesök och workshops vid t ex Materialbiblioteket i Älvsjö, Alunda - ett småskaligt, handdrivet järngjuteri, samt kalkstensbrottet i Stora Vika.

Sedan 2015 pågår ett antal tvååriga konstnärliga forsknings- och utvecklingsprojekt vilka avslutas 2017 och leds av lärare och alumni-studenter. För att ge några exempel: Estetiska svar till föreställningen om det svenska miljonprogrammet sammanställs i en antologi. Plats som begrepp utforskas genom temporära konstnärliga interventioner som görs med hjälp av en mobil ateljé. En 'trigger film' produceras i relation till den negligerade historien kring den politiska aktivisten och konstnären Sylvia Pankhurst, känd för sitt engagemang runt kvinnornas suffragetterörelse i Storbritannien i början av 1900-talet. Ett annat projekt utgörs av ett multimodalt performance-verk samt trycksak som utforskar den brittiska lesbiska och feministiska aktören Jackie Forsters (1926-1998) liv och arbete. Ytterligare projekt som berör identitetsfrågor handlar om konstruktionen av

kulturell identitet på vetenskaplig nivå, hur migrationer, kulturella möten och de hybridiseringar som det för med sig, inkluderas eller exkluderas av historieskrivarna. Konstfilm och TV undersöks genom alternativa narrativa strategier som bygger på en verklig historia om en reporter som levde på att bedra människor, samt en undersökning av den Latinamerikanska genren *telenovela* från 1970- och 80-talet där banalitet fungerar som kamouflage.

Forskarutbildning

Fem doktorander med den konstnärliga doktorsexamen i fri konst som mål fortsätter att bedriva sina konstnärliga forskningsprojekt:

- Ana Džokić (2011-) *Practices of the Essential In-Between* (planerad disputation 29 maj 2017)
- Olivia Plender (2012-) *Society is a Workshop*
- Emanuel Almborg (2014-) *The Utopian Image, Absolute and Incomplete - The Conditions of a Utopian Function in Art and Artist-Film*
- Melanie Gilligan (2014-) *The Mind of We*

Kungl. Konsthögskolan har fortsatt samarbetet med Konstnärliga fakulteten vid Lunds universitet gällande utlysningar av doktorandplatser med den konstnärliga doktorsexamen i fri konst som mål. Under 2016 rekryterades två nya doktorander:

- Kajsa Dahlberg (2016-) *Chronic Features - on the materiality and theatricality of time*
- Oscar Lara (2016-) *Engaging for a Revolutionary Future*

Externfinansierad forskning

Fem stycken väl förberedda ansökningar lämnades in till Vetenskapsrådets årliga utlysning av det stora projektbidraget 2016 inom konstnärlig forskning. Under hösten nåddes Kungl. Konsthögskolan av det glädjande beskedet att hela tre ansökningar beviljats med projektstart 1 januari 2017 och som löper t om 2019:

- Björn Larsson och Carl Johan Erikson, *Vägra döda, historier om de Vapenfria männen*
- Mara Lee, *Kärlek och Andrefiering: En verktyglåda för feministiska och postkoloniala konstnärliga praktiker*
- Karin Hansson och medforskarna: Åsa Andersson-Broms, Shiva Anoushirvani, Nils Claesson, Per Hasselberg, George Kentros, *Arbeta ett arbete*

Ellie Ga är sedan 2013 externfinansierad forskare genom Vetenskapsrådet med forskningsprojektet, *Flaskpost: Drift och Upptäckt*, och avslutar sitt projekt under 2017.

Övriga forskningsprojekt

Från 2011 fram till våren 2016 satsade Kungl. Konsthögskolan på den ettåriga kursen Mejan Residents (60 hp, avancerad nivå) där fyra yrkesverksamma konstnärer, arkitekter och koreografer, tilldelades produktionsbudgetar för ettåriga konstnärliga forskningsprojekt ur anslaget. Mejan Residents har på många sätt varit produktivt samt bidragit till att flera deltagande konstnärer senare påbörjat forskarutbildning vid olika lärosäten samt beviljats externa konstnärliga forskningsmedel. Ingen ny utlysning av Mejan Residents har dock gjorts under 2016 då prioriteringar i budget istället förflyttats i syfte att möjliggöra utlysningar av fler doktorandplatser. Söktrycket på doktorandplatserna ligger runt 80-100 sökande per plats.

Björn Larsson, lektor i fri konst med inriktning på fotografi, har under året inlett ett forskningsprojekt med kollegor från Konstfack och Akademin Valand vid Göteborgs universitet, med bäring på fotohistoria.

Donatella Bernardi, professor i fri konst med inriktning på digitala media vid Kungl. Konsthögskolan, med anställning t om januari 2017, är doktorand vid Queen Mary, University of London, och fortsätter projektet, *Arts Festivals as a Global Cultural Product*.

Oförbrukade bidrag

Vid årets ingång uppgick oförbrukade bidrag till 2,5 mnkr. Under 2016 har nya bidrag om totalt 4,4 mnkr kommit in och 2,7 mnkr har förbrukats under året. Utgående värde 2016 för oförbrukade bidrag är 4,0 mnkr. De oförbrukade bidragen har därmed ökat med 1,5 mnkr under 2016. Ökningen utgörs främst av bidrag från UHR avsedda för tredjeländstudenter samt bidrag från SKH. Av de oförbrukade bidragen från statliga myndigheter förväntas 2,6 mnkr tas i anspråk under 2017 och 1,3 mnkr under följande ett till tre år.

Organisation och inriktning

Vad gäller forskning har Kungl. Konsthögskolan under senare hälften av 2016 fokuserat på att ta emot nya doktorander och arrangera en första doktorandvecka i egen regi, samt förbereda forskningsveckan 2017 inklusive den internationella konferensen, *What is a Mask?* som cureras av filosofen Catherine Malabou vid Centre for Research in Moderna European Philosophy (CRMEP), Kingston University London. En bidragsansökan har under hösten beviljats av Riksbankens Jubileumsfond för denna konferens. Utbytet med CRMEP, och den växlande internationella gästprofessuren samt kursen *Philosophy in the Context of Art*, vilken löpt under hösten 2016, är en fortsättning av det samarbete som Marta Kuzma initierade under sin tid som rektor. Kursen har varit inriktad på att presentera och utveckla de allra senaste formerna av europeisk filosofi och att bjuda in till dialog mellan filosofiska och konstnärligt orienterade diskurser. I början av 2016 hölls den första konferensen som tog upp de filosofiska tankespår som diskuterades under terminen; *Useless Uses, An International Conference on Use and Uselessness in Contemporary Art*. Konferensen varade under två dagar och erhöll platser för 170 gäster. Se mer 5.3 Prestation.

Styrkan i Kungl. Konsthögskolans forskningsmiljö ligger i övrigt i den mångfald av konstnärliga uttryck och gestaltningsmässiga kvaliteter som presenteras genom alla de konstnärer, arkitekter, teoretiker, doktorander och forskare, som verkar vid högskolan och vilka tar initiativ till projekt. Även inom utbildningarna på avancerad nivå med yrkesverksamma konstnärer och arkitekter som deltar, uttrycks ett allt större intresse för forskningsfrågor. Samtliga som verkar vid Kungl. Konsthögskolan i sina respektive kapaciteter, har förgreningar till representanter vid nationella och internationella lärosäten samt den större professionella konst- och arkitekturvärlden bortom akademien vilket tillsammans bäddar för dynamiska tvärkonstnärliga/vetenskapliga sammanhang. På administrativ nivå bistår en disputerad forskningskoordinator med att förbereda ärenden till högskolans Utbildnings- och forskningsråd, samt koordinera de olika seminarier och disputationer som relaterar till forskarutbildningen och övriga forskningsaktiviteter.

Kungl. Konsthögskolan samarbetar avseende forskarutbildning inom fri konst på konstnärlig grund med Lunds universitet och Stockholms konstnärliga högskola. Representanter från Kungl. Konsthögskolan har även deltagit i Stockholms konstnärliga högskolas forskningsnämnd samt i planeringen av seminarier för doktorander och handledare.

Koppling till utbildning på grund- och avancerad nivå

Kungl. Konsthögskolan deltar i nationella och internationella forskningssammanhang och arbetar med att återknyta forskningen till grundutbildningen och med att föra ut den till samhället i stort.

Högskolans regelbundet återkommande forskningsvecka erbjuder en stor möjlighet för studenter och lärare, andra forskare samt allmänheten att sätta sig in i aktuella konstnärliga forsknings- och utvecklingsprojekt. På masterprogrammet årskurs 1 ges, inom ramen för de yrkesförberedande momenten, tillfälle att analysera och reflektera kring konstnärlig forskning och utvecklingsarbete, genom att öva sig i att formulera en egen projektansökan. Varje år ansöker och beviljas även ett antal studenter EE-medel (elev till elev). Studenter engageras också ofta i professors- och lärardrivna KFoU-projekt, vilket ger dem inblick i och erfarenheter av konstnärliga forskningsprojekt. Även doktorander bidrar med sina perspektiv till både grundutbildningen och den avancerade nivån inom ramen för institutionstjänstgöringen där ateljésamtal, workshops och kurser ingår.

Forskningsamverkan och samarbeten

Kungl. Konsthögskolan samarbetar inom konstnärlig forskning och utvecklingsarbete med olika institutioner.

Samarbetspartners

- Avseende registreringen av högskolans doktorander bedrivs samarbeten med konstnärliga fakulteten vid Lunds universitet och Stockholms konstnärliga högskola vad gäller finansieringen av två doktorander.
- De konstnärliga högskolorna i Stockholmsområdet samverkar kring en serie med doktorandhandledarseminarium med ca två träffar om året.
- Centre for Research in Modern European Philosophy (CRMEP), Kingston University, London, kring kursen *Philosophy in the Context of Art*, samt en årligt återkommande konferens vilken under 2016 ingick i Kungl. Konsthögskolans forskningsvecka. Under våren 2016 hölls även ett gemensamt doktorandseminarium i London.
- Under 2016 deltog Kungl. Konsthögskolan i nätverket *Konstex* som skapats mellan de lärosäten som bedriver högre konstnärlig utbildning i Sverige. Nätverket diskuterar frågor som rör utbildning och forskning samt gör gemensamma uttalanden rörande viktiga skrivelser och remissvar.

5.2 Omfattning och examina

Kungl. Konsthögskolan ingick från 2010 och fram till augusti 2015 i den nationella Konstnärliga forskarskolan med Lunds universitet som värdinstitution. Samarbetet har fortsatt även efter 2015 och Kungl. Konsthögskolan har för närvarande totalt sex doktorander, med den konstnärliga doktorsexamen i fri konst som mål, vilka samtliga är registrerade vid Konstnärliga fakulteten vid Lunds universitet. Sedan 2014 finns även ett samarbete kring två doktorander tillsammans med Stockholms konstnärliga högskola (med formell registrering knuten till Konstnärliga fakulteten vid Lunds universitet).

5.3 Prestation

Kungl. Konsthögskolans forskningsvecka 2016 hölls i januari. Trettioåtta presentationer ingick med doktorander från Kungl. Konsthögskolan, externfinansierade forskare, Mejan Residents, KFoU-projektledare, samt inbjudna externa gäster. För första gången ingick även en tematisk internationell konferens, *Useless Uses – An International conference on Use and Uselessness in Contemporary Art*. Konferensen pågick under två dagar i samarbete med Centre for Research in Modern European Philosophy, Kingston University London, och attraherade ett stort intresse lokalt samt med besökare från Storbritannien, Tyskland, Norge, Danmark och Finland.

Konferensens föredrag finns även tillgängliga på Kungl. Konsthögskolans hemsida och kan därmed nå fler intresserade personer. Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond bidrog med 130 000 kr. Sammanlagt hade hela forskningsveckan ca 2 050 besökare och i snitt 57 besökare per presentation. (Öppet Hus samt besökare vid en relaterad extern utställning är ej räknade.)

Övriga prestationer inkluderar:

- Doktorand Simon Goldin (inom ramverket Goldin+Senneby) höll sin disputation den 12 maj vilken inkluderade en magisk show med magiker Malin Nilsson, *On a Long Enough Timeline the Survival Rate for Everyone Drops to Zero*, under två kvällar på Cirkus Cirkör. Titeln på det dokumenterade konstnärliga forskningsprojektet (avhandlingen) är *Zero Magic: Shifting the Valuation Convention*. Konstnärliga verk visades även vid en omfattande retrospektiv på Tensta Konsthall och andra platser i Stockholm.
- Doktorand Emanuel Almborg höll ett 38% etappseminarium i São Paulo. Inom ramverket för São Paulo-biennalen, ingick även en offentlig visning av hans under året färdigställda film, *Talking Hands*, samt en presentation av doktorandprojektet. Filmen har under året också visats i Moskva och St Petersburg.
- Doktorand Ana Džokić (inom ramverket STEALTH.unlimited tillsammans med Marc Neelen) tilldelades i november priset *Job Dura Award* för det urbana projektet *City in the Making* i Rotterdam.
- Doktorand Olivia Plender har under året publicerat boken, *Rise Early, Be Industrious*, som bygger på konstnärliga arbeten från starten av forskarutbildningen. Olivia Plender höll även en separatutställning på Maureen Paley Gallery i London.
- Doktorand Melanie Gilligan har visat en ny skulptural videoinstallation, *Parts-wholes*, vid Miami Basel Art Fair, samt vid Wattis Center for Contemporary Art i San Francisco, där hon under en period även varit artist-in-residence.
- Externfinansierad forskare Ellie Ga presenterade sitt projekt, *Message in a Bottle: Drift and Uncertainty*, vid Vetenskapsrådets konstnärliga forskningssymposium i Växjö. Även Helena Fernández-Cavada som avslutade Mejan Residents våren 2016, presenterade sitt projekt, *Letters and Roots*.
- Professor Olav Westphalen tillsammans med Livia Páldi har publicerat antologin, *Dysfunctional Comedy – A Reader*, Sternberg Press, som avslut på ett KFoU-projekt.

5.4 Strategiska forskningsområden

Kungl. Konsthögskolan framhåller ingen programmatisk idé om vad konstnärlig forskning ska vara och har hittills inte heller organiserat forskningen på en mer instrumentell nivå vad gäller ämnesgrupper eller liknande. De lärare som verkar vid högskolan och är yrkesverksamma konstnärer, arkitekter och teoretiker, lever i övertygelsen att forskningens grund måste vara den konstnärliga praktiken, inte en definition eller en allmän metod. Samtidskonsten är till sin natur hybridisk, svämmar över alla breddar och bebländar sig med vad som helst annat. Som kunskapsfält betraktat skapas samtidskonsten genom möten, interventioner, parasiteringar och kärleksaffärer med andra discipliner, företeelser och sammanhang. Med denna extroverta rörlighet är den för mycket *utom sig själv* för att kunna fångas av en tydlig definition och förankras i en specifik kunskapsmodell. Konstnärlig forskning har samtidigt kopplingar till vetenskapen och akademien

som t ex i vad den teknologiska utvecklingen betyder för konstens metoder eller vad filosofi är för dess självreflektion och politiska ställningstaganden, eller för all del hur ofta filosofin och teknologin i utvecklandet av sig själva återkommer till en estetisk sensibilitet. Konstnärlig forskning som är praktikbaserad, och som utgår från vad konstnärer gör, överger inte sin osäkerhet och prövande attityd även om den producerar kunskap. Konstnärlig forskning följer sina idéer och söker en gestaltning, men den strävar inte efter evidens i bemärkelsen överensstämmelse och repeterbarhet.

Profileringen vad gäller forskningstematiskt innehåll sker främst genom de specifika och nyskapande konstnärskap som Kungl. Konsthögskolan knyter till sig vid lärare-, professors- och doktorandtillsättningar.

Kungl. Konsthögskolan har inte erhållit särskilda medel för strategiska forskningsområden.

6. Samverkan med det omgivande samhället

Enligt 1 kap. högskolelagen ska universitet och högskolor samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet. Kungl. Konsthögskolan presenterar här hur organisationen för samverkan ser ut och därefter de samarbeten som pågår.

6.1 Organisation för samverkan

Samverkan sker i en mängd olika former där såväl Kungl. Konsthögskolans ledning som annan personal tar initiativ till nya samarbeten och utvecklar dem. En del av dessa samarbeten är långsiktiga och återkommande, medan andra är en följd av specifika kursers teman och behov och är av mer kortvarig natur.

För institutionella frågor kring utbildning inom det konstnärliga fältet deltar Kungl. Konsthögskolan i olika nätverk. Ett av dem är *Konstex*, ett nationellt nätverk för svenska lärosäten med konstnärlig examensrätt, där erfarenhets- och informationsutbyte sker kring konstnärlig utbildning och forskning. Kungl. Konsthögskolan har därutöver ett tätt samarbete med de konstnärliga högskolorna i Stockholm på flera plan. Personalnätverk för ett flertal funktioner träffas regelbundet.

Kungl. Konsthögskolan samarbetar med Stockholms konstnärliga högskola (SKH) kring två doktorander som har sin anställning vid Kungl. Konsthögskolan. Inom ramen för detta samarbete har Kungl. Konsthögskolan representanter som deltar i SKH:s nämnd för utbildning och forskning.

Några av de viktigaste offentliga aktiviteterna som Kungl. Konsthögskolan genomför årligen är masterstudenternas separatutställningar på högskolans studentgalleri, vårutställningarna och övriga kursers slutpresentationer samt forskningsveckan. En annan viktig form av samverkan med det omgivande samhället sker genom öppna föreläsningar, seminarier och workshops med gästföreläsare från både nationella och internationella lärosäten, organisationer samt med enskilda konstnärliga utövare. Under de senaste par åren har publika föreläsningar erbjudits i en större omfattning än tidigare.

För att förbereda programstudenterna för deras kommande yrkesliv ges kurser och föreläsningar samt anordnas externa ateljébesök och studiebesök, under året bland annat vid konstnärsnämnden och landstingets kulturförvaltning. Studenterna i fri konst möter också i sina studier yrkesverksamma konstnärer genom de lärare som undervisar på högskolan och som parallellt bedriver konstnärlig verksamhet. Genom de interna kurserna och i verkstäderna möter de även konstnärer som vidareutbildar sig inom ramen för projektutbildningen, och de konstnärer som i mån av att det kan erbjudas tid och utrymme hyr in sig i högskolans verkstäder.

Kungl. Konsthögskolan har ett mångårigt samarbete med Herman Bergmans Konstgjuteri AB. Studenter utför förberedelser och efterarbete på skolan medan själva gjutningsmomenten görs på plats på konstgjuteriet där studenterna deltar.

6.2 Aktiviteter

Ett av de nya samarbeten som inletts under 2016 är med det anonyma syriska filmkollektivet Abounaddara. Vid deras första besök under våren organiserades möten med film- och

kulturprojektet Noncitizen, Mångkulturellt centrum, Iaspis, Svenska filminstitutet och Svenska institutet. Det arrangerades även en workshop för högskolans studenter. Samarbetet med Abounaddara har under året utvecklats och resulterat i ett seminarium, filmvisning och en masterclass med titeln, *Rätten till en värdig bild*, som arrangeras i samarbete med Stockholms konstnärliga högskola/StDH i januari 2017. Den fem dagar långa workshopen har getts stöd av Svenska filminstitutet och Svenska institutet. En ytterligare utveckling av samarbetet är framtagandet av kursen *Critical Images* (60 hp) som kommer att ges vid Kungl. Konsthögskolan läsåret 2017/2018.

Det institutionella samarbetet med Centre for Research in Modern European Philosophy, Kingston University London, har fortsatt med kursen *Philosophy in the Context of Art* vilken under hösten har letts av gästande professor Catherine Malabou.

Kungl. Konsthögskolan har under 2016 formaliserat samarbetet med Konstfrämjandets förberedande konstutbildning, Stockholmsskolan, som strävar efter att nå unga med olika kreativa intressen. Gällande övriga samarbeten för breddad rekrytering, se mer under 7.2.

Under sommaren 2016 genomförde studenter och lärare på Kungl. Konsthögskolan en veckas aktiviteter för 21 ensamkommande flyktingungdomar i samarbete med Folkuniversitet, som en del i en längre sommarskola för ungdomarna. Ur vårens och sommarens workshopar har föreningen ”**Flyga Drake Kulturförening**” bildats med planer på att fortsätta samarbetet med utökad verksamhet och målgrupp under 2017.

I samband med vissa kurser och kursmoment sker samarbeten med olika aktörer och här nedan ges en rad exempel på detta:

- Hösten 2016 startades den interna kursen *In the Field of Public Art* med ett femtontal studenter. Kursen handlar om att vidga begreppet kring offentlig konst och görs i samarbete med Statens Konstråd. Under höstterminen har flera studiebesök och föreläsningar genomförts och inför våren 2017 planerar Statens Konstråd ett internationellt seminarium och workshop som kommer att ingå som en del av kursen.
- I samband med workshopen *Neuroplastique/Soundscapes* skedde samarbeten med Elektronmusikstudion (EMS), Fylkingen och Audiorama i Stockholm.
- Västerås konstmuseum bjöd under 2015 in en professorsledd studentgrupp att ta del av och fördjupa sig i museets verksamhet och omfattande samling på drygt 8 000 verk. Detta utmynnade i en utställning under våren 2016.
- För tredje året i rad hölls en kurs på Polarforskningssekreteriatets anläggning i Abisko. Vid anläggningen fick studenterna tillgång till labbplatser, arbetsrum, trä- och metallverkstäder, samt kunde verka i det unika kringliggande naturreservatet och nationalparken. Syftet med vistelsen var att parallellt med konstnärligt arbete initiera diskussioner kring konst, forskning och vetenskap.
- Kursen R-Lab samarbetade under året med Index i Stockholm där de deltog i tvådagarsymposiet *Pedagogies of Space* som ägnades åt den polske arkitekten Oskar Hansens pedagogik *Open Form*. I kursen ingick också en studieresa till Mostar i Bosnien Herzegovina, och där hölls en tre dagar lång workshop organiserad i samarbete med Färgfabriken, Center for Architecture Dialogue and Art i Mostar, samt med Oxford Brookes School of Architecture.
- Kursen *Photographic Artist's Book* hade ett kursmoment med föreläsningar och workshops som arrangerades tillsammans med Beckmans designhögskola.
- Kursen i Restaureringskonst har under många år samarbetat med Statens Fastighetsverk (SFV) genom att de erbjuder byggnader som studieobjekt, samt genom föreläsningar och studiebesök. Under läsåret 2015/2016 var kursens studieobjekt Mälsäkers slott vilket SFV förvaltar sedan 2015.

- Kursen *How Can We Act Politically in the Realm of Art*, som tog avstamp i feministiska och post-koloniala teorier och förhållningssätt, skedde som ett samarbete med Konstfack, där hälften av studenterna kom från Kungl. Konsthögskolan och hälften från Konstfack.
- Med anledning av branden i Kungl. Konsthögskolans grafikhus under hösten förlades en del kursverksamhet till Konstfack, Litografiska museet på Sundby Gård i Huddinge, samt i en extern boktrycksverkstad.

6.3 Prestation: Vårens examensutställningar och forskningsveckan

Två av årets stora offentliga arrangemang var vårutställningarna och forskningsveckan. Till examensutställningarna bjuds dels den professionella yrkeskåren in och dels den större allmänheten. Forskningsveckan är också ett publikt arrangemang, samtidigt som det fungerar som ett internt redovisningstillfälle av konstnärliga forskningsprojekt och ett forum för konstnärliga forskningsfrågor.

Examensutställningarna

Under våren arrangerades två examensutställningar i fri konst som höll öppet under två veckor. Masterstudenterna ställde ut i en tillfälligt tomställd butikslokal på Sergelgatan och kandidatstudenterna ställde ut i Centrum för fotografis lokaler på Skeppsholmen. Under masterstudenternas utställningsperiod erbjöds även ett publikt program med inbjudna gäster i utställningslokalen. Under masterutställningens två veckor kom närmare 7 000 besökare. Examensutställningarna utgör ett tillfälle att visa studenternas konstnärliga arbeten för en större allmänhet och dessa utställningar uppmärksammades även med recensioner i media.

Den totala kostnaden för examensutställningarna år 2016 var 1 084 tkr. I denna kostnad ingår lokalhyra, produktions- och kommunikationskostnader samt utställningskatalog.

Forskningsveckan

Totala kostnaden för forskningsveckan 2016 var 163 tkr. Jämförande siffra för 2015 var 148 tkr. Under 2014 genomfördes ingen forskningsvecka eftersom den flyttades fram från hösten 2014 till januari 2015. Totalt antal besökare 2016 var 2 050 jämfört med 2015 då ca 900 deltog. Att kostnaden för forskningsveckan var högre och att det var många fler som deltog berodde främst på den internationella konferensen *Useless Uses – An International conference on Use and Uselessness in Contemporary Art*, som ingick som del i forskningsveckan. Kostnad per deltagare var 80 kr, vilket var betydligt lägre än 2015 (164 kr/deltagare) eftersom kostnaderna kunde fördelas på många fler besökare.

6.4 Uppdragsutbildning och uppdragsforskning

Högskolan bedriver ingen uppdragsutbildning eller uppdragsforskning.

6.5 Högskolepedagogisk utbildning

Under året har en lärare genomgått högskolepedagogisk utbildning; en kurs om 7,5 hp som Konstfack ger och en lärare går för närvarande samma kurs. Ett flertal lärare har sedan tidigare gått denna högskolepedagogiska utbildning.

7. Gemensamt för högskolan

Nedan redovisas arbeten och aktiviteter som är gemensamt för samtliga på högskolan.

7.1 Hållbar utveckling

Arbetet med att skapa en hållbar utveckling ska genomsyra såväl innehåll i utbildning och forskning som konkreta och handfasta rutiner för hela högskolan.

Under året har samarbetet med Statens Fastighetsverk fortsatt avseende energibesparingsåtgärder med fokus på belysning och ventilation, ett arbete som kommer att fortgå även under 2017. Enligt prognos kommer arbetet att resultera i minskade utgifter motsvarande 200 tkr/år för högskolan.

En ombyggnad av caféet har gjorts för att uppfylla gällande krav för tillagning av mat. Studentpentryn på plan 3 och 4 har byggts om för att förbättra möjligheterna för studenterna att laga och värma mat.

Högskolan har under 2016 sanerats mot pälsdjur för studenternas hälsa, det har även införts pälsdjursförbud och ett rökförbud utanför entrén samt upprättats en tillgänglighetsanpassad parkeringsplats.

I arbetsmiljönämnden, som under året haft fyra beslutsfattande möten, är arbetsmiljöansvarig ordförande. Arbetsmiljöansvarig ansvarar även för det systematiska arbetsmiljöarbetet, det systematiska brandskyddsarbetet, kemikalieregistrets aktualitet samt uppdatering av miljöstationerna (3 st).

Satsningen på hantering av rester av konstnärsmaterial (exempelvis kadmium) har fortgått under 2016. Det är av vikt att studenter vid Kungl. Konsthögskolan, som utbildas till professionella konstnärer och som kommer att verka på hög nivå, får goda kunskaper i att hantera olika typer av konstnärsmaterial. Som ett led i detta arbete kommer högskolan anställa en adjunkt i måleriets materialiteter under 2017, där en av uppgifterna blir att jobba mer ingående med studenterna i dessa hänseenden.

De senaste årens arbete med högskolans kemikalieregister, där en konsult anlätades initialt, fortgår i egen regi för att kontinuerligt säkerställa att arbetsmiljöreglerna efterlevs.

Exempel på hållbar utveckling inom utbildningen

På Kungl. Konsthögskolan är det av vikt att inte bara undervisa studenterna i konstnärliga metoder och tekniker utan också i hur man på bästa sätt skyddar sig själv och sin omgivning genom val av miljövänliga och hållbara material och tekniker framför de traditionella konstnärliga material som ibland har påverkat människa och miljö i motsatt riktning.

Kungl. Konsthögskolan tillåter inte ensamarbete vid maskiner. Studenter som ska arbeta med hårdplaster ska genomgå läkarundersökning inför arbetet. Som en del av de nyantagna studenternas infartsprogram introduceras de i högskolans miljöåtgärder. Högskolan värnar om studenternas psykologiska miljö genom att erbjuda samtal med en gestaltterapeut samt att Studenthälsan erbjuder kuratorsstöd.

7.2 Lika rättigheter och möjligheter, jämställdhet och breddad rekrytering

Kungl. Konsthögskolan arbetar aktivt för att på olika sätt bredda sin rekrytering och ge studenter lika möjligheter att klara av sin utbildning.

Lika rättigheter och möjligheter samt jämställdhet

För att stärka arbetet med jämställdhet, breddad rekrytering och lika rättigheter (åter)bildades under året skolans JML-nämnd (jämställdhet- mångfald- och likabehandling). Nämnden består av prorektor, fem lärarrepresentanter, tre studentrepresentanter samt personalansvarig (sekreterare) och skolans JML-samordnare (ordförande).

För studenter med fysiska funktionsnedsättningar, finns en särskild kontaktperson för funktionsanpassning av den fysiska miljön. Studenter med diagnostiserade koncentrationssvårigheter erbjuds en egen ateljé för att få arbetsro och förbättrade möjligheter till koncentration. Kungl. Konsthögskolan kan genom särskilda hjälpfonder ställa till högskolan ge ekonomiskt stöd för terapisaamtal. Genom Studenthälsan erbjuds studenterna samtal hos kurator och psykolog. Därutöver anlitas en gestaltterapeut som håller enskilda samtal med studenter om det kreativa skapandet och utmaningar som kan uppstå i samband med detta.

Under hösten har ett nytt dokument rörande rutiner vid trakasserier tagits fram och är nu ute på remiss i högskolans olika nämnder och råd.

Studenter och utbildning

Till kandidatprogrammet i fri konst sökte 37 procent män och 63 procent kvinnor (av de som uppgett kön), fördelningen av sökande till masterprogrammet var 36 procent män och 64 procent kvinnor (av de som uppgett kön) år 2016. Detta motsvarar den sammantagna fördelningen av män och kvinnor på Kungl. Konsthögskolans samtliga utbildningar, där fördelningen är ca 40 procent män och 60 procent kvinnor.

Jämställdhet, genuskunskap och postkoloniala perspektiv tas upp i undervisningen i exempelvis ateljésamtal och i kritik- och diskussionsgrupper och ingår som en del av första årskursens obligatoriska kurs i Konstens teorier och historier. Under året har också konstnärer bjudits in som undervisat utifrån ett queerperspektiv och i samband med vårens antagningsarbete, bjöds en föreläsare in till antagningsnämnden för att prata om normkritiskt förhållningssätt.

Personal

I arbetet med såväl lärarekrytering som rekrytering av övrig personal läggs alltid stor vikt vid att uppnå jämställdhet och att bredda rekryteringen. I den dagliga verksamheten vid Kungl. Konsthögskolan återfinns arbetet med jämställdhets- och mångfaldsfrågor inskrivet i olika rutinbeskrivningar, som till exempel vid rekrytering av personal, tillsättning av arbetsgrupper och vid antagningsarbetet.

Könsfördelningen inom lärarkåren är fördelad på 59% kvinnor och 41% män. Professorskåren har sedan 2008 gått från ca 34 procent kvinnor och 66 procent män till idag 70 procent kvinnor och 30 procent män. Bland de verkstadsanknutna lärartjänsterna, som traditionellt sett oftast varit besatta av män, är könsfördelningen jämn bland teknisk undervisning, från äldre analoga tekniker som skulptur och grafik till video och digitala medier.

Många av lärartjänsterna utannonseras internationellt och internationella gästföreläsare anlitas också regelbundet, under året totalt 70 stycken, som har olika bakgrunder och kommer från många olika länder. I professorskåren är 40 procent från andra länder än Sverige. Övriga professorer som anställs är också internationellt verksamma.

Under året skapades en arbetsgrupp med representanter från arbetsmiljönämnden, ledningen samt skolans JML-samordnare för att planera och genomföra ett arbete med värdegrundsfrågor för personalen på skolan. Under höstterminen hölls fyra föreläsningar för personalen varav tre även var öppna för studenter, på teman som statstjänstemannarollen, härskartekniker, unga i socioekonomiskt utsatta områden och maktrelationer inom konstutbildningar. Det ordnades även en workshop i mötesteknik för personal. Arbetet med värdegrundsfrågor fortsätter under våren 2017.

Prorektor och JML-samordnare har också deltagit i värdegrundsdelegationens (Regeringskansliet) värdegrundsforum under hösten 2016.

Breddad rekrytering

Inför ansökningsomgången 2016 inbjöds som tidigare år gymnasieskolor i hela storstockholmsområdet och förberedande konstskolor till ett öppet hus, för att ge potentiella sökande möjlighet att få svar på olika typer av frågor gällande utbildningarna och ansökningsprocesser. KKH tar alltid emot studiebesök från skolor under året, vid förfrågan. Under hösten 2016 gjordes en särskild satsning för att bjuda in folkhögskolor i Storstockholm med omnejd. Det var sex folkhögskolor som nappade på erbjudandet och har varit här på besök; Eskilstuna folkhögskola, Jakobsbergs folkhögskola, Stadsmissionens folkhögskola, Sigtuna folkhögskola, Vårdinge By folkhögskola samt Örebro folkhögskola. Kungl. Konsthögskolan deltog också på SACO-mässan i Älvsjö tillsammans med de övriga konstnärliga högskolorna i Stockholm för att nå gymnasieungdomar som står inför sina högskoleval.

Ett långsiktigt projekt sedan några år tillbaka är samarbetet med Tensta konsthall. Samarbetet har tagit sig uttryck i att högskolan deltagit i konsthallens sommarkollo, ett dagkollo för barn och unga i åldrarna 10-19 år. Under en vecka har personal från Kungl. Konsthögskolan hållit i kollo-veckan på konsthallen. Kungl. Konsthögskolan har även samarbetat med Tensta konsthall kring medverkan i Stockholm Music & Arts festivalen på Skeppsholmen, i syfte att nå en bredare publik.

Under 2015 inleddes ett samarbete med Konstfrämjandet kring den förberedande konstutbildning de håller på att utveckla. Den vänder sig till personer som kanske inte tidigare identifierat sig som **”konstskolestudenter”** genom att visa att ett konstnärligt arbete även kan innebära dialog och samhällsutveckling. Konstfrämjandets utbildning strävar efter att nå unga med olika kreativa **intressen för att skjuta på perspektiven av vad det innebär att vara ”konstnär” eller kulturarbetare.** Kungl. Konsthögskolan har under 2016 stöttat Konstfrämjandets kvällsaktivitet Stockholmskolan, genom att upplåta material och lokaler till deras verksamhet, och även möta högskolans studenter i en gemensam workshop.

Breddad rekrytering berör också innehållet i utbildningen, den måste vara relevant för en mångfald av studenter. Det rör vidare konstnärsyrket och den roll och betydelse samtidskonsten har i dagens samhälle. Här är det viktigt för högskolan att vara lyhörd gentemot studenterna. Ett flertal initiativ har tagits för att skapa en större mångfald i det utbud som Kungl. Konsthögskolan erbjuder. Bland

annat har studenterna genom studentkåren fått tillgång till en egen pott med pengar för att bjuda in föreläsare.

Kungl. Konsthögskolan ger läsåret 2016/2017 för andra gången kursen *Critical Habitats* (60 hp), som ges på engelska. Kursen riktar sig till nya grupper av sökande både lokalt och globalt; sökande med erfarenheter inom arkitektur, konst och aktivism. Målet är att låta deltagarna bygga kunskap tillsammans och skapa ett sammanhang där tanke och handling får ta plats. Teori och historia ger oss verktyg för att avslöja mekanismer bakom kapitalism och ojämlikhet, men vi behöver inkludera kunskap och strategier som de som kämpar för allas rätt till staden har, för att skapa en verklig förändring och inte bara fastna i analyser, beskrivningar och utopier. Kursen är organiserad som en rad av seminarieomgångar med olika teman och inbjudna externa gästlärare/föreläsare.

Under hösten 2016 gavs kursen *Modernist Legacies and Construction of Whiteness* som ett svar på ett uttalat önskemål från studenterna att ytterligare sätta fokus på frågor som segregation och ojämställdhet. Kursen vände sig både till studenter på Kungl. Konsthögskolan och externa deltagare med intresse för konst, journalistik, kulturvetenskap, arkitektur, samhällskunskap och politik. Kursen hölls i samarbete med Samira Ariadad, skribent, Tobias Hübinette, lektor i interkulturella studier, Sidsel Meineche Hansen, konstnär, och Axel Wieder, konsthistoriker och kurator.

Att arbeta med breddad rekrytering är ett långsiktigt arbete, där resultatet av insatserna kommer många år senare och också kan vara svårämbara. Det tar tid och kräver tålamod att ändra på rotade kulturella och sociala strukturer. Konsthögskolan är här bara en del i ett mycket större sammanhang. Vad gäller att driva frågor som till exempel de estetiska ämnenas betydelse inom skolan och hur studieavgifterna hindrar rekrytering av studenter utanför Europa arbetar vi gemensamt med de andra konstnärliga högskolorna inom Sverige i nätverket *Konstex*.

7.3 Internationalisering

Strategi och samverkan

Kungl. Konsthögskolan har som mål att skapa en internationell kreativ kunskapsmiljö och att studenterna ska uppnå färdigheter som möjliggör för dem att verka på en internationell arena. För att studenterna ska kunna hävda sig i internationella sammanhang är det viktigt att de redan under studietiden får möjligheter till en internationell utblick och att etablera internationella kontakter. Det internationella perspektivet är sedan länge en integrerad del i samtliga utbildningar både i form av utbildningarnas innehåll, utländska föreläsare och gästlärare samt möjligheter till studieresor och utbyten.

Kungl. Konsthögskolan anser att det är viktigt att också kunna erbjuda studenterna internationella erfarenheter utanför högskolemiljön. Sedan många år erbjuds Kungl. Konsthögskolans studenter och personal möjlighet att använda högskolans ateljélägenhet i Berlin för eget koncentrerat arbete under kortare perioder och att uppdatera sig i händelser på konstscenen i Berlin. Drygt 40 personer har tagit del av den möjligheten under 2016. Kungl. Konsthögskolan har därutöver ett samarbete med konstnärskollektivet KUNSTrePUBLIK i Berlin. De har omvandlat en järnvägsdepot i **Moabit i Berlin till ett "residency" för konstnärer samt ett center för konstnärligt skapande och konstnärlig forskning kring urbana frågor – Zentrum für Urbanistik (ZKU)**. Under hösten 2016 var en av Kungl. Konsthögskolans masterstudenter på en två månaders "residency"-vistelse där, inom ramen för sina studier.

För andra året i rad skickade Kungl. Konsthögskolan en student till *Fondazione Antoni Rattis* sommarkurs i Italien. En annan av högskolans studenter på programmet i fri konst deltog i ett sommarprogram på *Skowhegan School of Painting and Sculpture* i Maine i USA. Deltagandet i båda dessa sommarkurser möjliggjordes med stipendiemedel från Hähnel's stipendiefond, som har som ett av sina syften är att bidra till internationalisering. Ytterligare ett projekt som kunnat förverkligas med dessa stipendiemedel är samarbetet som etablerats med AZ West – *Institute of Investigative Living* – som drivs av Andrea Zittel i Mojaveöknen i södra Kalifornien. Där får studenterna under en veckas intensiv workshop tillsammans med konstnärer från olika länder möjlighet att ompröva sina behov, värderingar och sociala normer. Två av högskolans studenter deltog i den workshop som anordnades i maj 2016.

Internationalisering av utbildningen

Ett flertal studieresor genomfördes under året som del av olika utbildningar. Den studieresa som genomförs med studenterna på tredje studieåret på det femåriga programmet i fri konst, gick i år till Mexiko. Resan genomfördes i slutet av oktober – början av november när *Día de Muertos* (de dödas dag) inträffar, som är en stor och viktig religiös högtid i Mexiko. I samband med detta firande installeras stora offerbord i museer, konstgallerier, på torg och i andra offentliga sammanhang. Resan påbörjades i Oaxaca, för att där ta del av dessa processioner, men också för att besöka konstnärer och konstnärsgrepp samt kollektivverkstäder för konstnärer. I Mexiko City ingick besök på *Casa Azul*, Frida Kahlos hem, samt ett flertal museer samt SOMA Art School and Residency för möte med studenter och lärare. Resan avslutades med ett besök och konstnärssamtal på Centro Cultural Espana kring utställningen *Queer and Trans History in Mexico*.

Kursen Restaureringskonst – *Framtidsfrågorna 2016/2017* - genomförde i oktober en studieresa till Lettland och Litauen. Det gemensamma Östersjö-kulturarvet stod i fokus för studieresan, och den inleddes med ett besök i Kaunas för att studera den oförstörda mellankrigsarkitekturen där, vilken är nominerad som världsarv. Vidare besöktes Kuldiga, där många EU-projekt bidragit till trästaden restaurering och i Riga besöktes också några olika restaurerade träbyggnader.

I kursen i arkitekturteori och arkitekturhistoria – R-Lab – ingår en internationell workshop *the Missing Europe: Baltic and Balkan*, som har utvecklats specifikt för kursen i samarbete med Färgfabriken. I workshopen ingår en studieresa till Mostar i Bosnien Herzegovina som arrangeras i samarbete med Center for Architecture Dialogue and Art i Mostar och också inkluderar lärare och studenter vid Oxford Brookes University School of Architecture. Mostar är ett exempel på en stad som en gång delades av kriget men nu genomgår en läkningsprocess genom en rad politiska och kulturella program som drivs av både lokala och internationella organisationer. Städer idag kännetecknas av ökad segregation och asymmetrisk fördelning av allmän service och infrastruktur samt gettoisering. Dessa miljöer har samtidigt visat sig generera nya typer av kulturproduktion och experimentella urbana initiativ. Studieresan och kursen gav en inblick i dessa frågor.

En mindre grupp studenter gjorde tillsammans med sin professor en studieresa till Neapel i februari, där temat för resan var mångfald och vad det kan betyda för samtida konst idag. De träffade lokala konstnärer och studenter, diskuterade migrationen i Medelhavsområdet och hade en workshop med den amerikanske konstnären Jimmie Durham och den brasilianska konstnären Maria Thereza Alves som båda varit aktiva kring frågor om ursprungsbefolkningar.

Under sommaren gavs kursen *Picturing National Identity* som inleddes med en workshop i Grekland organiserad tillsammans med Athens School of Fine Art (ASFA). Den tog sin utgångspunkt i utvalda texter om konstruktionen av svensk och grekisk nationell identitet samt nationalistiska symboler. Studierna övergick sedan till en produktionsorienterad workshop som till största delen var förlagd till ASFA:s ateljéannex i Delphi. Workshopen avslutades med en publik presentation i Athen.

Sedan ett par år tillbaka har ett utställningsutbyte genomförts med Konstuniversitetet i Helsingfors. – studenter på första året på master har ställt ut i deras studentgalleri och de finska studenterna ställde i slutet av vårterminen ut i Galleri Mejan.

Kursen *Photographic Artist's Book* deltog läsåret 2015/2016 i samarbetsprojektet *Artists as Independent Publishers* tillsammans med University of Arts, Bremen, Bergen Academy of Art and Design, Bergen, Royal College of Art, London och University of Applied Arts, Wien. Samarbetet bestod av gemensamma seminarier och utställningar i de olika universitetsstäderna.

I och med att branden gjorde det omöjligt att arbeta i skolans grafikverkstäder under senare delen av hösten, reste två lärare och tre studenter till konsthögskolan i Oslo i slutet av november för att arbeta i deras grafikverkstäder under en vecka. Lärarna genomförde också en föreläsning, ateljésamtal och anordnade ett konstnärbesök hos den norska grafikern Ellen Karin Maehlum som arbetar med grafik i offentliga installationer.

Grafiklärarna har inom det konstnärliga forskningsprojektet som de bedriver kring papper under året besökt Nederländerna. Där har de bland annat besökt ett vindkraftdrivet pappersbruk, träffat bokbindare och undersökt tryck av Rembrandt på pergament.

Tabell 7.3.1

Student- och lärarutbyten 2016

Aktivitet	Studenter ut	Studenter in	Lärare/ forskare ut	Lärare/ forskare in
Erasmus	3	13	1	1
Nordplus	3	4	6	1
Linnaeus-Palme	0	0	0	0
Bilaterala avtal	1	4	-	-
Gäststudenter	-	6	-	-
Summa:	7	27	7	2

Inom Linnaeus-Palme programmet har inget utbyte skett med Academy of Arts and Design vid Tsinghua University i Peking, Kina, då det var en paus i utbytet under läsåret 2015/2016. Under året beviljades medel för fortsatt samarbete och utbyte och två kinesiska studenter och två svenska studenter är på väg ut på utbyte under vårterminen 2017 och en lärare i vardera riktningen kommer genomföra ett lärarutbyte i tre veckor under samma period. De övriga bilaterala avtalen omfattar utbytespartnerna Emily Carr University i Vancouver, Kanada och The School of Art and Design vid Tsukuba University, Japan, samt Geneva University and Art and Design.

Tre japanska studenter deltog i utbytet med Tsukuba University 2016. Ingen student vid Konsthögskolan deltog under året i utbyte med Tsukuba University, men en student på det femåriga programmet i fri konst var inbjuden till Japan att delta i en utställning och symposium på universitet i Tsukuba i december 2016.

Antalet inkommande studenter är 27, något fler än 2015 då de var 25 stycken, och år 2014 var de 23 stycken. Antalet utresande studenter är 7, motsvarande siffror för 2015 var 7 stycken och för 2014 6 stycken, så siffran har varit tämligen konstant de senaste åren.

Av de inkommande studenterna var det 2016 9 män och 18 kvinnor, siffrorna för 2015 var 10 män och 15 kvinnor och 2014 var fördelningen 16 kvinnor och 7 män och av de utresande var det 2016 3 män och 4 kvinnor, 2015 var det 4 män och 3 kvinnor och för 2014 var motsvarande siffror 4 män och 2 kvinnor.

Mobiliteten bland studenter är idag både vertikal, det vill säga studenter skaffar sig idag i allt större utsträckning utbildning vid flera olika lärosäten (exempelvis en kandidatutbildning vid ett lärosäte och masterutbildning vid ett annat), och horisontell genom utbytesprogram som Erasmus och Nordplus. Kungl. Konsthögskolan har ett antal utländska studenter på kurser och program förutom de utbytesstudenter som redovisas här.

KUNO-Nordplus utbytet bland lärarna har ökat markant från en låg nivå. När lärare åker ut sprids goda erfarenheter vid hemkomst och fler blir intresserade. Nordplusutbytena har skett med konsthögskolor i Norge, Litauen och på Island. Erasmuslärarutbytet genomfördes till Athens School of Fine Arts. Utresande professor höll en gemensam workshop med lärare i Athen för både studenter från Athen och Stockholm.

Lärarytbytena inom utbytesprogrammen är fortfarande förhållandevis få, men lärarna har egna nätverk utanför högskolemiljön, som bidrar till högskolans internationalisering. Kungl. Konsthögskolan har ett stort antal internationella gästlärare, som kommer till skolan för att föreläsa eller hålla i workshops och kurser. Antalet de senaste åren har legat runt ett 70 tal inbjudna, men andelen kvinnor har ökat. Under 2016 var det 29 män och 41 kvinnor (sammanlagt 70 gästlärare) vilket kan jämföras med 2015 då det var 71 stycken, 34 män och 37 kvinnor och 2014 års siffror var 70 stycken, 40 män och 30 kvinnor. Av högskolans fasta stab av professorer i fri konst kommer 40 procent från utlandet. Ett flertal av högskolans lärare har under året också varit aktiva i olika internationella sammanhang, både inom och utanför högskolesektorn.

Inom Erasmus +-programmet har också ett utbyte genomförts bland administrativ personal med syfte att ta del av upplägg och erfarenheter av Akademie der Bildende Künste i Wiens program för doktorander. Detta för att samla in kunskap om hur kursinnehåll och upplägg för doktorandernas gemensamma studier vid Kungl. Konsthögskolan kan utvecklas.

Studieavgifter för tredjelandsstudenter

Av de sökande till masterprogrammet i fri konst var 44% utländska medborgare. Av de utländska sökande var 13%, 13 sökande, från tredjeland; för åren 2015 och 2014 var siffrorna , 6 och 10. Detta kan jämföras med 2010, innan studieavgifterna infördes, då det var ett 70-tal sökande från tredjeland.

Studieavgifterna vid de konstnärliga högskolorna är höga, för Konsthögskolans del 300 000 kr/läsår. Det innebär att det är mycket svårt att rekrytera utomeuropeiska studenter, vilket drabbar den internationella studiemiljö Kungl. Konsthögskolan strävar att bygga upp.

Kungl. Konsthögskolan har under 2016 haft två studenter från tredjeland som betalt studieavgift, en student på kursen *Critical Habitats* och en masterstudent i fri konst. Under vårterminen finansierades masterstudentens studieavgiften med stipendiemedel från Hähnel's stipendiefond och under höstterminen med stipendiemedel som betalats ut från Universitets- och Högskolerådet (UHR). Studenten på *Critical Habitats* finansierades under vårterminen med stipendiemedel från UHR.

Under 2016 har fyra studenter från tredjeländ deltagit i utbildning inom utbytesavtal (bilateral avtal) vid Kungl. Konsthögskolan. Vad gäller dessa studenter har visumhanteringen och kontakterna med Migrationsverket fungerat tillfredsställande; samtliga studenter har kunnat påbörja sina studier i tid.

7.4 Kvalitetsarbete på grund- och avancerad nivå

År 2016 har till stor del ägnats åt att landa i och utveckla formerna för den omorganisation som trädde i kraft från 1 november 2015. Verksamheten bedrivs efter omorganisationen inom fem områden: Måleri, teckning, grafik och fotografi, Skulptur och rumsliga strategier, Nya medier och genrer, Kritiska studier och Arkitektur. Syftet med omorganisationen har varit att skapa kluster bland lärarna för att bättre kunna utveckla de olika ämnesområdena och få en större dialog mellan adjunkter, lektorer och professorer. Ett nytt Utbildnings- och forskningsråd har också tillsatts, som utgör en plattform för kvalificerade diskussioner gällande utbildnings- och forskningsfrågor, samt långsiktig, strategisk planering av dessa områden. Det tidigare lärarförslagsrådet, har ersatts av rekryteringsnämnder. Nämndens exakta sammansättning bestäms i förhållande till den individuella rekrytering som nämnden har att bereda. Rekryteringsnämndens uppgift är att ansvara för kvalitetssäkring och tillsättning av lärartjänster.

Under hösten har synpunkter samlats in och en uppföljning gjorts kring omorganisationen. Det resulterade i att det uttrycktes ett behov av vissa justeringar och förtydliganden av den nuvarande organisationsplanen. En reviderad organisationsplan och arbetsordning kommer tas fram till hösten 2017 tillsammans med tillträdande rektor. En översyn av anställningsordningen har redan påbörjats och beslut om ny anställningsordning kommer tas under våren 2017.

En översyn av samtliga policy – och styrdokument pågår och i det arbetet ingår framtagandet av en ny och mer omfattande utvärderingspolicy och rutinbeskrivning för det utvärderingsarbetet som bedrivs.

7.5 Reell kompetens

Den sökande som saknar formell behörighet men anser sig ha förvärvat de nödvändiga förkunskaperna på annat sätt kan ansöka om att få sin reella kompetens prövad. Kungl. Konsthögskolan gör då en bedömning av den sökandes förutsättningar att kunna tillgodogöra sig utbildningen. När det gäller till exempel tillträde till masterutbildningen i fri konst eller projektstudier i fri konst för yrkesverksamma konstnärer, så är behörighetskravet kandidatutbildning i fri konst eller motsvarande kunskaper. Den sökande kan då åberopa andra studier och erfarenheter i sin ansökan. Ansökan sker också alltid med arbetsprov, som är ett viktigt underlag för att bedöma den reella kompetensen. Det är relativt vanligt att bedömning av reell kompetens görs vid Kungl. Konsthögskolan. Den som har behov av att få sin reella kompetens bedömd ges sådana möjligheter vid samtliga utbildningar som Kungl. Konsthögskolan erbjuder. Kungl. Konsthögskolan har under 2016 ännu inte påbörjat arbetet med att vidareutveckla befintliga processer för bedömning av reell kompetens.

7.6 Student- och doktorandinflytande

Studenterna är representerade i högskolans nämnder och råd. Studenterna är också delaktiga i och representerade i högskolans antagningsnämnder. Rektor har deltagit vid ett flertal studentkårsmöten under året för information och diskussion. Regelbundna samtal har också förts med studentkåren. Ett avtal som reglerar studentkårens och högskolans åtaganden och samarbete har förnyats under året.

Kungl. Konsthögskolan har bidragit med 74 tkr till studentkårens verksamhet varav 21 tkr som stöd för avskaffandet av kårobligatoriet.

År 2016 hade studentkåren 50 medlemmar (18 män och 32 kvinnor), tidigare år har också antalet kårmedlemmar legat runt ett 50-tal - 2015 hade studentkåren 57 medlemmar (20 män och 37 kvinnor) och 2014 var det 53 medlemmar (23 män och 30 kvinnor).

I högskolestyrelsen har två kvinnor och en man varit ledamöter under vårtermin och hösttermin. I Utbildnings- och forskningsrådet ingår två studenter, representanterna var en man och en kvinna under vårterminen och två kvinnor under höstterminen. Styrelsen har haft nio möten och ett arbetsinternat under året och utbildnings- och forskningsrådet har haft tio möten.

Doktoranderna har under året införlivats i den områdesstruktur som den undervisande personalen ingår i sedan den nya organisationsplanen trädde i kraft 2015. De ges där en möjlighet att delta i den diskussion som berör de olika områdena, undervisningen och andra frågor som rör högskolans verksamhet. En doktorand har ingått i rekryteringsnämnden för doktorandurvalet och en doktorandrepresentant ingår i den förberedande KFoU-urvalsgruppen.

7.7 Personal, personalkostnader, kompetensförsörjning, sjukfrånvaro

Tabell 7.7.1

Årsarbetskraft 2014-2016 uppdelat på kön (antal personer inom parentes)

Kön/kategori	2016	2015	2014
<i>Kvinnor</i>			
Rektor	0,58 (1)	1,00 (1)	0,50 ¹⁾ (1)
Lärare	14,49 (22)	14,64 (20)	15,50 (23)
Forskare inkl. doktorander	3,37 (5)	4,00 (4)	2,29 (4)
Tekn.adm	8,84 (15)	11,58 (12)	12,59 (18)
Summa kvinnor	27,29 (43)	31,22 (37)	30,88 (46)
<i>Män</i>			
Rektor	0,42 (1)	0 (0)	0,5 ¹⁾ (1)
Lärare	11,77 (17)	11,08 (15)	12,54 (17)
Forskare inkl. doktorand	1,08 (2)	1,50 (2)	1,17 (3)
Tekn.adm	6,56 (10)	8,46 (9)	6,99 (11)
Summa män	19,84 (30)	21,04 (26)	21,20 (32)
Totalt kvinnor och män	46,13 (73)	52,26 (63)	52,08 (78)

1) Rektorsbyte 2014-07-01 och 2016-08-01, därav presentation av kvinnor och män.

Tabell 7.7.2

Personalkostnader år 2014-2016 procent av totalkostnaderna

Personalkostnad	2016	2015	2014
Procent av total kost.	42,7	49,2	50,4
Kostnad mnkr	33,4	36,9	36,5

Personalkostnaderna har minskat med 3,5 mnkr jämfört med 2015. Minskningen beror främst på ett antal vakanta tjänster under året.

Kompetensförsörjning

Målsättningen för att säkra kompetensförsörjningen är att rekrytera och utbilda personal utifrån verksamhetens behov genom att vara en attraktiv arbetsgivare och högskola. Kungl. Konsthögskolan rekryterar såväl nationellt och internationellt för att erhålla sökande med högsta konstnärliga och pedagogiska nivå. Kungl. Konsthögskolan anställer adjunkter, lektorer och professorer på konstnärlig grund (tidsbegränsade anställningar om fem år som kan förlängas max fem år) och kan på det viset planera och påbörja rekryteringsprocesser i förväg baserat på det behov som skolan har. Inom skolan bedrivs ett gemensamt arbete för att utveckla en miljö som främjar jämlikhet och ett gott medarbetarskap.

Under året har det anställts två professorer, två administratörer, en kommunikationsansvarig och en personalchef, vilket sammanlagt blir fyra personer inom förvaltningen och två lärartjänster. Under 2016 har också en adjunkt befordrats till lektor efter prövning av skolans behov och i enlighet med beslutad anställningsordning. Kungl. Konsthögskolan har många kvalificerade sökande och upplever inga svårigheter att hitta kandidater med relevant och hög kompetens.

Det sker kontinuerligt utbildning av medarbetare för att höja kompetensen genom deltagande i kurser, studieresor, konferenser samt i olika nätverk inom högskolesektorn. I övrigt har flertalet lärare deltagit i relevanta utbildningar inom sitt ämnesområde. Fyra personer avslutade sina visstidsanställningar under året, två personer avslutade sin tillsvidareanställning, en gick i pension, en avslutade sitt 10-åriga förordnande och två personers anställningar avslutades på grund av arbetsbrist.

Sjukfrånvaro samt åtgärder för att minska och förebygga ohälsa

Sjukfrånvaron som anges i nedanstående tabell är hämtad ur lönesystemet Agresso.

Tabell 7.7.3

Sjukfrånvaro 2014-2016

Sjukfrånvaro	2016	2015	2014
Sjukfrånvaro i procent av arbetstid. Totalt	2,6	2,6	1,9
Långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer i förhållande till total sjukfrånvaro)	78,2	61,7	46,5
Kvinnors sjukfrånvaro i % av tillgänglig arbetstid	1,1	3,2	2,3
Mäns sjukfrånvaro i % av tillgänglig arbetstid	4,9	17	1,2
Anställda <29 år	¹⁾	¹⁾	¹⁾
Anställda 30-49 år	4,8	4,3	2,2
Anställda >50 år	0,7	0,6	1,5

1. Färre än 10 personer och kan därför enligt Förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring Kap 7. 3 § inte redovisas.

Långtidsfrånvaron fördelas på två anställda inom förvaltningen. En person avslutade sin anställning och en person kom tillbaka på deltid i juni 2016.

Kungl. Konsthögskolan arbetar nära företagshälsovården för att förebygga och minska ohälsa. Rehabiliteringsplaner och följs upp i samråd med individ och företagshälsovård. Skolan har även en arbetsmiljönämnd som aktivt driver arbetsmiljöfrågor inom skolan, tillsammans med skyddsombud och fackliga representanter.

Kungl. Konsthögskolan har under året fokuserat på att arbeta aktivt med den psykosociala arbetsmiljön. Arbetet med den psykosociala arbetsmiljön har bestått av en rad aktiviteter framtagna i en handlingsplan baserad på resultatet från en medarbetarundersökning som genomfördes under våren 2016.

7.8 Högskolebibliotek

Tabell 7.8.1

Prestationer avseende biblioteksverksamhet 2014-2016

Hemlån	2016	2015	2014
Antal hemlån som gjorts av Kungl. Konsthögskolans studenter och personal vid Konstakademiens bibliotek	-	203	748
Antal hemlån som gjorts av Kungl. Konsthögskolans studenter och personal vid Arkitekturbiblioteket, Kungl. Konsthögskolan	1 124	1 153	135

Tabell 7.8.2

Kostnader biblioteksverksamhet 2014-2016

Biblioteksverksamhet	2016	2015	2014
Kostnad inkl. lokalkostnad	1 136	1 544	1 799
Kostnad exkl. lokalkostnad	530	812	1 122

Under 2015 togs beslut om att koncentrera Kungl. Konsthögskolans biblioteksverksamhet till huvudbyggnaden på Skeppsholmen. Från och med 1 januari 2016 avslutades det pågående bibliotekssamarbetet med Konstakademien och som en konsekvens av det, minskades de personella resurserna med en heltidstjänst. Från 1 januari tjänstgör en bibliotekarie på 75% på Konsthögskolans bibliotek. Under höstterminen 2016 har bibliotekarien varit tjänstledig på deltid och arbetat 50% och biblioteket har bemannats dagtid av bibliotekarie ca två och en halv dag per vecka. Biblioteket tillämpar meröppet mellan kl 7-22, för studenter och personal. Det innebär att dessa kan komma in i bibliotekslokalen med sina passerkort och kan även låna böcker själva i utlåningsmaskin Därutöver kan noteras 9 577 virtuella besök på bibliotekets hemsida.

Kungl. Konsthögskolans bibliotek erbjuder litteratur och service till lärosätets studenter och undervisande personal, men också till allmänheten. Biblioteket ingår i LIBRIS som är de svenska bibliotekens gemensamma katalog och i olika nationella och lokala biblioteksnätverk.

Under hösten 2016 har bibliotekarie och forskningskoordinator arbetat med KKH:s publiceringspolicy som ett led i att tillgängliggöra forskningsresultat via publiceringsdatabasen DiVA.

7.9 Lokaler

Tabell 7.9.1

Lokalkostnader 2014-2016

Lokaler	2016	2015	2014
Lokalkostnad mnkr	20,9	20,7	20,1
Lokalyta m ²	9 257	11 322	11 218
Lokalkostnad kr per m ²	2 262	1 832	1 778

2016 utgör lokalkostnaderna 26,7 procent av verksamhetens totala kostnader, vilket är i samma nivå som de närmsta föregående åren. Verksamheten har höga lokalkostnader i förhållande till totala kostnader i och med omfattande verkstäder och studentateljéer. I lokalkostnader ingår även hyra av utställningsytor för examensutställningar. Totalt har lokalkostnaderna ökat med ca 200 tkr jämfört med 2015. På grund av branden i Grafikhuset (1 803 kvm), avslutades kontraktet med hänvisning till force majeure och ingen hyra betalades för objektet sista kvartalet 2016. Lokalkostnaderna har trots detta ökat bland annat på grund av höjda hyresnivåer, en total pålsdjurssanering av hela byggnaden, samt att SFV fakturerat delar av 2015 års elkostnader 2016. Högskolan hyr totalt 9 257 kvadratmeter fördelat på sju kontrakt med Statens fastighetsverk.

Andrahandslägenheter till utbytesstudenter samt upplåtande av bostad

Av 9 a § förordningen (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning följer att universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen (1992:1434) får ingå hyresavtal för bostadslägenhet för att upplåta lägenheten i andra hand till:

- a) utländska studenter inom utbytesprogram med andra länder. Inom denna kategori har fyra studentrum under året andrahandsuthyrts av Kungl. Konsthögskolan genom Stora Sköndal.
- b) gästforskare vid universitetet eller högskolan, under förutsättning att de inte är anställda vid högskolan. Inga lägenheter upplåts till denna kategori 2016.

Kungl. Konsthögskolan hyr två lägenheter som ställs till två anställda utländska professorers förfogande. Dessa kontrakt slöts för nuvarande inneboende innan ovanstående kategorier infördes i lokalförsörjningsförordningen.

Uthyrning av källarlokal

Kungl. Konsthögskolan hyr ut en källarlokal i huvudbyggnaden på Skeppsholmen till Annorlunda Catering AB. Hyran för 2016 har varit 709 tkr.

Hyra av ateljélägenhet i Berlin

Sedan 2001 hyr Kungl. Konsthögskolan en ateljélägenhet i Berlin för verksamhetens räkning. Från och med 2008 delas hyra och driftskostnader med Bildkonstakademien i Helsingfors. Den totala kostnaden för lägenheten i Berlin är 133 tkr år 2016 för Kungl. Konsthögskolan.

7.10 Stig Hedbergs fond

Ur Stiftelsen Stig Hedbergs stipendiefond för studenter vid Kungl. Konsthögskolan till Minne av Tor och Stina Hedberg, har under 2016, efter beslut av högskolestyrelsen utdelats stipendier med inriktning mot skulptur om 74 tkr totalt. Kungl. Konsthögskolan har inte haft några kostnader för administration av fonden, som förvaltas av Kammarkollegiet

8. Information om redovisning av verksamhetens prestationer vid Kungl. Konsthögskolan 2016

Styrdokument

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag 3 kap. ska myndigheterna redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och till vad regeringen, i förekommande fall, har angivit i regleringsbrev eller i något annat beslut.

Resultatredovisningen avser främst att redovisa hur verksamhetens prestationer har utvecklats avseende på volym och kostnader. Redovisningen ska också lämnas enligt en indelning som myndigheten bestämmer, om inte regeringen har beslutat annat. Resultatredovisningen styrs även av Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd.

Vad gäller indelningen ska resultaten för universitet och högskolor redovisas utifrån anvisningarna i regleringsbrevet och utifrån de anslag universitet och högskolor förfogar över.

De redovisningskrav som åligger universitet och högskolor i regleringsbrevet återspeglar i hög grad de områden som regleras i högskolelag (1992:1434) och högskoleförordning (1993:100). Kungl. Konsthögskolan kommenterar i denna årsredovisning verksamhetsresultat under respektive rubrik framför allt utifrån redovisningskraven i regleringsbrevet för 2016, men även utifrån instruktioner i lag och förordning.

Dispositionen i årsredovisningen 2016 grundar sig på ett beslut fattat av högskolestyrelsen.

9. Finansiell Redovisning

9.1 Resultaträkning

(tkr)	No t	2016	2015
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		68 982	67 072
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	5 958	1 511
Intäkter av bidrag		2 723	4 734
Finansiella intäkter	2	22	12
Summa		77 685	73 329
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-33 421	-36 914
Kostnader för lokaler		-20 935	-20 762
Övriga driftkostnader	4	-22 363	-15 741
Finansiella kostnader	5	-68	-36
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 483	-1 560
Summa		-78 270	-75 013
Verksamhetsutfall		-586	-1 684
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		42	42
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		150	148
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	6	779	714
Lämnade bidrag	7	-971	-904
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	8	-586	-1 684

9.2 Balansräkning

(tkr)	No t	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	9	1 327	1 546
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	10	2 604	2 814
Summa		3 931	4 360
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		79	38
Fordringar hos andra myndigheter	11	1 334	459
Övriga kortfristiga fordringar		38	100
Summa		1 451	597
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	12	4 020	4 959
Övriga upplupna intäkter	13	4 261	0
Summa		8 282	4 959
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	14	0	0
Summa		0	0
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		11 325	16 514
Summa		11 325	16 514
SUMMA TILLGÅNGAR		24 989	26 430

KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	15		
Balanserad kapitalförändring		9 053	10 738
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	8	-586	-1 684
Summa		8 468	9 053
Avsättningar			
Övriga avsättningar	16	493	427
Summa		493	427
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	17	3 808	4 360
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		1 371	6 147
Leverantörsskulder		3 896	1 351
Övriga kortfristiga skulder	18	784	546
Summa		9 859	12 404
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	19	1 952	1 864
Oförbrukade bidrag	20	4 040	2 531
Övriga förutbetalda intäkter	21	177	150
Summa		6 169	4 545
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		24 989	26 430

9.3 Anslagsredovisning

Anslag (tkr)	Not	Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Totalt disponi- - belt belopp	Utgifte r	Utgående över- förings- belopp
Uo 16 2:55 Ramanslag Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå ap.1 Takbelopp	22	0	61 679	61 679	-61 679	0
Uo16 2:56 Ramanslag Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå ap.1 Basresurs	23	0	6 010	6 010	-6 010	0
Uo 16 2:65 Ramanslag Särskilda medel till universitet och högskolor ap.32	24	0	1 293	1 293	-1 293	0
Lokalkostnader ap.33 Stipendier	25	0	42	42	-42	0
Summa		0	69 024	69 024	-69 024	0

9.4 Verksamhetsgrenar. Fördelning av årets resultat.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Verksamhetens intäkter	2016	2015	2014
Anslag	62 972	62 128	61 698
Avgifter	5 935	1 511	1 776
Bidrag	2 431	1 265	1 662
Finansiella intäkter	22	12	63
Summa intäkter	71 360	64 916	65 199
Verksamhetens kostnader			
Personal	-29 307	-33 233	-33 031
Lokaler	-20 923	-20 755	-20 059
Övrig drift	-20 610	-13 216	-12 455
Finansiella kostnader	-68	-36	-26
Avskrivningar	-1 467	-1 521	-1 520
Summa kostnader	-72 376	-68 761	-67 091
Verksamhetsutfall	-1 016	-3 845	-1 892
Transfereringar			
Erhållna medel	971	904	1 697
Lämnade bidrag	-971	-904	-1 697
Summa	0	0	0
Forskning/konstnärligt utvecklingsarbete/utbildning på forskarnivå			
Verksamhetens intäkter			
Anslag	6 010	4 944	4 909
Avgifter	23	0	144
Bidrag	292	3 469	1 663
Finansiella intäkter	0	0	0
Summa intäkter	6 325	8 413	6 716
Verksamhetens kostnader			
Personal	-4 114	-3 681	-3 512
Lokaler	-12	-7	0
Övrig drift	-1 753	-2 525	-1 893
Finansiella kostnader	0	0	0
Avskrivningar	-16	-39	-39
Summa kostnader	-5 896	-6 252	-5 444
Verksamhetsutfall	429	2 161	1 272

ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	-586	-1 684	-620
--------------------------------	-------------	---------------	-------------

9.5 Kapitalförändring per verksamhetsgren

Myndighetskapi- talets utveckling			
	Balanserad kapitalförändring	Årets kapitalförändring	Summa
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	15 267	-1 014	14 253
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	295	0	295
Summa	15 562	-1 014	14 548
Forskning och utbildning på forskarnivå			
Forskning och utbildning på forskarnivå	-6 788	429	-6 359
Total kapitalförändring	8 774	-585	8 189

9.6 Avgiftsfinansierad verksamhet

4. Avgiftsbelagd verksamhet						
Verksamhet	Över-/underskott t o m 2014	Över-/underskott 2015	Intäkter 2016	Kostnader 2016	Över-/underskott 2016	Ack över-/underskott utg 2016
<i>Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter</i>	295	0	300	-300	0	295
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller: <i>Upplåtande av bostadslägenhet, utbytesprogram</i>	-31	-43	77	-90	-13	-87

9.7 Underlag för beräkning av grundutbildningsanslag

Utbildningsområde	Utfall HST	Utfall HPR	HST ersättning	HPR ersättning	Summa ersättning
Konst	203	199	42 950	18 076	61 026
Takbelopp					61 679
Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med					653
2. Beräkning av anslagssparande och överproduktion					
<i>A. Tillgängliga medel</i>					
Årets takbelopp					61 679
Ingående anslagssparande					0
Summa A					61 679
<i>B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå</i>					
Utfall total ersättning enligt tabell 1					61 026
+ Ingående överproduktion					4 565
Summa B					65 591
Summa A-B					-3 912
<i>Tabell Anslagssparande</i>					
Totalt utgående anslagssparande (A-B)					0
Ev anslagssparande över 10 % av takbeloppet					-
Utgående anslagssparande					0
<i>Tabell Överproduktion</i>					
Totalt utgående överproduktion					3 912
Ev överproduktion över 10 % av takbeloppet					0
Utgående överproduktion					3 912

9.8 Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Kungl. Konsthögskolans bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Upplysningar om avvikelser

Avvikelser från ekonomiadministrativa regler

Enligt regleringsbrev för universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen:

1. om redovisning mot anslag enligt 12 § anslagsförordningen (2011:223). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonton i Riksgäldskontoret ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätets räntekonto i Riksgäldskontoret.
2. i 7 § anslagsförordningen på så sätt att lärosätet får överföra såväl överproduktion som outnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst 10 procent av takbeloppet till efterföljande budgetår utan att särskilt begära regeringens medgivande.
3. att redovisa vissa väsentliga uppgifter. I stället lämnas uppgifter enligt regleringsbrevets bilaga 6.
4. enligt 2 kap 4 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag att lämna en finansieringsanalys.
5. i 2 kap 1 § första stycket och 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) om finansiering av anläggningstillgångar.
6. i 25 a § andra och tredje styckena avgiftsförordningen (1992:191) om disposition av inkomster från avgiftsbelagd verksamhet.

Upplysningar av väsentlig betydelse

En av Kungl. Konsthögskolan byggnader totalförstördes i en brand hösten 2016. Detta har främst påverkat resultaträkningens poster "Intäkter av avgifter och andra ersättningar",

"Kostnader för lokaler" och "Övriga driftkostnader" samt balansräkningens poster "Fordringar hos andra myndigheter", "Förutbetalda kostnader", samt "Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret",

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet är högst den återstående tiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

5-10 år	Fastighetsanknutna anläggningar
5-10 år	Maskiner och tekniska anläggningar
5 år	Övriga kontorsmaskiner
3-5 år	Övriga inventarier
3 år	Datorer och kringutrustning

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Ersättningar och andra förmåner

Styrelseledamöter / andra styrelseuppdrag

	Ersättning
Berit Svedberg , ordförande	33
David Neuman, vice ordförande	17
<i>Styrelseledamot Proventus AB</i>	
<i>Styrelseledamot EBRA-Konst och Förvaltnings AB</i>	
<i>Styrelseledamot Djurgårdsbrunns vårdshus AB</i>	
<i>Styrelseledamot Magasin 3, Stockholms Konsthall Holding AB</i>	
Marta Kuzma, rektor (se nedan)	
Peter Geschwind, tf rektor (se nedan)	
Tom Hedqvist, ledamot	17

Ledamot Craft Master Konstfack

Ledamot Design och Kommunikation, Linnéuniversitetet

Ledamot Svenskt Tenn AB

Ledamot Stiftelsen Capellagården

Mara Lee Gerdén, ledamot fr o m 2116-05-01	21
Per Josefsson, ledamot	17
<i>Styrelseordförande Carve Capital AB</i>	
<i>Styrelseordförande Carve Intressenter AB</i>	
<i>Styrelseordförande ZenitAssetManagement AB</i>	
<i>Styrelseledamot Brummer & Partners AB</i>	
<i>Styrelseledamot Efva Attling Stockholm AB</i>	
<i>Styrelseledamot Ernström & CO AB</i>	
<i>Styrelseledamot PKM Invest AB</i>	
<i>Styrelseledamot Dynamo Arkitekter AB</i>	
<i>Styrelseledamot Peter Josefsson Fastigheter AB</i>	
<i>Styrelseledamot Per Josefsson Invest AB</i>	
<i>Styrelseledamot Josefsson XL</i>	
<i>Styrelseledamot Brummer Multi Stragegy AB</i>	
Helena Mattsson, ledamot t o m 2016-04-30	6
Karin Willén, ledamot t o m 2016-04-30	6
Cecilia Sjöholm, ledamot	21
<i>Ledamot Vinnovas indikatormodellgrupp</i>	
Ozan Sunar, ledamot	17
<i>Styrelseordförande ReOrient Restaurang AB</i>	
<i>Hörnell & Sunar AB</i>	
Mats Wallenius, ledamot fr o m 2016-05-01	11
Kerstin Barup, lärarrepresentant 2016-05-01	
<i>Barup & Edström Arkitektkontor AB</i>	
<i>Fastighets AB Lotslöjtnanten nr 3</i>	
Carl Johan Erikson, lärarrepresentant fr o m 2016-05-01	
Sigrid Sandström, lärarrepresentant	
Tore Nilsson, lärarrepresentant t o m 2016-04-30	
Cecilia SAGRÉN lärarrepresentant t o m 2016-04-30	
Gabriel Säll, studentrepresentant vårterminen 2016	9
Greta Weibull, studentrepresentant vårterminen 2016	9
Jennifer Norström, studentrepresentant vårterminen 2016	9

Petra Hultman, studentrepresentant höstterminen 2016	9
Virlani Rupini, studentrepresentant höstterminen 2016	9
Aron Skoog, studentrepresentant höstterminen 2016	15

Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag

	Lön
Rektor Marta Kuzma, t o m 2016-07-31	547
Tr rektor Peter Geschwind, fr o m 2016-08-01	674

Inga förmåner.

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro, se sid 31 i resultatredovisningen.

Noter
(tkr)

Resultaträkning

		2016	2015
No t	1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	1 438	1 193
	Intäkter av anmälnings- och studieavgifter	310	305
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	4 210	13
	Summa	5 958	1 511
	Ökningen av övriga intäkter består av en försäkringsersättning Se även avgiftstabellen i tabellavsnittet 9.6		
No t	2 Finansiella intäkter		
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	0	12
	Övriga ränteintäkter	22	0
	Summa	22	12
	Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ		
No t	3 Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	22 451	24 900
	<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	<i>2 020</i>	<i>1 233</i>
	Sociala avgifter	10 014	7 658
	Övriga kostnader för personal	956	4 356
	Summa	33 421	36 914
No t	4 Övriga driftkostnader		
	Reparationer och underhåll	437	369
	Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgång	145	0
	Resor, representation, information	2 565	3 306
	Köp av varor	4 454	3 804
	Köp av tjänster	14 762	8 262
	Summa	22 363	15 741
	Ökade driftkostnader jämfört med motsvarande period föregående år beror främst på en ökad andel köpta tjänster som ersättning för personal som slutat under året.		
No t	5 Finansiella kostnader		

	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	64	0
	Ränta på lån i Riksgäldskontoret	0	32
	Övriga finansiella kostnader	4	4
	Summa	68	36
	Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ		
		2016	2015
No t	6 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		
	Tobisons stipendiefond	224	260
	Stig Hedbergs Stipendiefond	74	71
	Hähnels Minnesfond	304	306
	Gerhard och Peggy Bonniers stipendiefond	50	50
	Stockholms stad Stiftelseförvaltning	41	27
	Övriga	86	0
	Summa	779	714
No t	7 Lämnade bidrag		
	Studenter vid Kungl. Konsthögskolan	671	608
	Transferering av avgiftsskyldiga studenter	300	296
		971	904
No t	8 Årets kapitalförändring		
	Bidragsfinansierad verksamhet, över-/underskott	0	6
	Grundutbildning	-1 015	-3 845
	Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	429	2 155
	Summa	-586	-1 684
	Balansräkning		
		2016-12-31	2015-12-31
No t	9 Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	6 683	10 369
	Årets anskaffningar	256	446
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-757	-4 132
	Summa anskaffningsvärde	6 182	6 683
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-5 136	-8 846
	Årets avskrivningar	-390	-423
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	672	4 132
	Summa ackumulerade avskrivningar	-4 855	-5 136
	Utgående bokfört värde	1 327	1 546
No t	10 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	15 635	16 757

		Årets anskaffningar	2 041	1 258
		Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-2 074	-2 380
		Summa anskaffningsvärde	15 602	15 635
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-12 821	-14 077
		Årets avskrivningar	-2 251	-1 124
		Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	2 074	2 380
		Summa ackumulerade avskrivningar	-12 998	-12 821
		Utgående bokfört värde	2 604	2 814
No t	1 1	Fordringar hos andra myndigheter		
		Fordran ingående mervärdesskatt	1 327	458
		Kundfordringar hos andra myndigheter	7	1
		Summa	1 334	459
			2016-12-31	2015-12-31
No t	1 2	Förutbetalda kostnader		
		Förutbetalda hyreskostnader	3 950	4 812
		Övriga förutbetalda kostnader	70	147
		Summa	4 020	4 959
No t	1 3	Övriga upplupna intäkter		
		Upplupna försäkringsersättning inomstatliga	4 202	0
		Övriga upplupna intäkter inomstatliga	59	0
		Summa	4 261	0
No t	1 4	Avräkning med statsverket		
		Anslag i räntebärande flöde		
		Ingående balans	0	0
		Redovisat mot anslag	69 024	67 114
		Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-69 024	-67 114
		<i>Fordringar/Skulder avseende anslag i räntebärande flöde</i>	0	0
No t	1 5	Myndighetskapital		
		Specifikation förändring av myndighetskapitalet		
			Balanserad kapitalföränd- ring	Kapitalföränd- ring enl resultat- räkningen
		Utgående balans 2015	10 738	-1 684
		Ingående balans 2016	10 738	-1 684
		Föregående års kapitalförändring	-1 684	1 684
		Årets kapitalförändring		-586
		Summa årets förändring	-1 684	1 098
		Utgående balans 2016	9 053	-586

No	1	Övriga avsättningar		
t	6			
		Avsättning för lokalt omställningsarbete		
		Ingående balans	427	544
		Årets förändring	66	-117
		Utgående balans	493	427
No	1	Lån i Riksgäldskontoret		
t	7			
		Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
		Ingående balans	4 360	4 203
		Under året nyupptagna lån	1 091	1 703
		Årets amorteringar	-1 643	-1 546
		Utgående balans	3 808	4 360
		Beviljad låneram enligt regleringsbrev	10 000	10 000
No	1	Övriga kortfristiga skulder		
t	8			
		Personalens källskatt	548	546
		Övrigt	236	0
		Summa	784	546
			2016-12-31	2015-12-31
No	1	Upplupna kostnader		
t	9			
		Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	998	536
		Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	348	793
		Övriga upplupna kostnader	606	535
		Summa	1 952	1 864
No	2	Oförbrukade bidrag		
t	0			
		Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	3 897	2 201
		Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	143	330
		Summa	4 040	2 531
		<i>varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk: mer än tre månader till ett år</i>	2 600	1 000

mer än ett år till tre år	1 297	1 201
Summa	3 897	2 201

No 2	Övriga förutbetalda intäkter		
t 1	Förutbetalda hyror	177	150
	Summa	177	150

Anslagsredovisning

No 2	Uo 16 2:55 ap.1		
t 2	Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå, takbelopp		
	Kungl Konsthögskolan får disponera 10 procent av det ingående överföringsbeloppet från föregående år enligt årets regleringsbrev.		
	Se även tabell 9.7		

Anslaget är räntebärande.

No 2	Uo 16 2:45 ap.1		
t 3	Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå, basresurs		
	Kungl Konsthögskolan får disponera hela det ingående överföringsbeloppet från föregående år enligt årets regleringsbrev.		
	Anslaget är räntebärande.		

No 2	Uo 16 2:65 ap.32		
t 4	Särskilda medel till universitet och högskolor; Lokalkostnader		
	Kungl. Konsthögskolan får disponera tre procent av föregående års tilldelning enligt regleringsbrevet.		
	Anslaget är räntebärande.		

No 2	Uo16 2:65 ap.33		
t 5	Särskilda medel till universitet och högskolor; Stipendier		
	Kungl. Konsthögskolan får disponera tre procent av föregående års tilldelning enligt regleringsbrevet.		
	Anslaget är räntebärande.		

9.9 Sammanställning för väsentliga uppgifter

(tkr)	2016	2015	2014	2013	2012
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter	203	208	210	199	211
Kostnad per helårsstudent	357	331	319	324	299
Totalt antal helårsprestationer	199	200	201	190	204
Kostnad per helårsprestation	364	344	332	339	309
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst)	2	1	1	3	3
Totalt antal nyantagna doktorander	2	0	2	0	1
- andel kvinnor	1	0	1	0	1
- andel män	1	0	1	0	0
Totalt antal antagna doktorander med någon aktivitet	6	5	5	3	3
- andel kvinnor	4	3	3	2	2
- andel män	2	2	2	1	1
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.)	5,3	4,5	2,71	2,75	2,2
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag (årsarb)	0	0	0	0	0
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen	0	0	0	0	0
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen	5,7	0	0	0	0

Totalt antal doktorsexamina*	1	0	0	0	0
Totalt antal licentiatexamen	0	0	0	0	0
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer	<i>Ej tillämplig</i>				
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	46,1	52	52	52	53,7
Medelantal anställda	73	62	61,5	55,7	53,4
Totalt antal lärare (årsarb)	26,26	25,72	28,04	28,06	30,1
- andel kvinnor	55,2	56,9	55,3	58,5	58,1
- andel män	44,8	43,1	44,7	41,5	41,9
Anatal disputerade lärare (årsarb)	3,23	2,75	2,75	2,08	2,5
- andel kvinnor	69	64,4	64,4	72	60
- andel män	31	35,6	35,6	28	40
Antal professorer, (årsarb)	9,71	10,6	10,7	11,1	10,8
- andel kvinnor	60,6	52,8	59,7	59,9	55,5
- andel män	39,4	47,2	40,3	40,1	44,5
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	69	73,3	71,9	70,3	69,7
utb på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	63	64,9	65,2	64,7	62,1
andel anslag (%)	88,2	95,7	94,6	93,5	96
andel externa intäkter (%)	11,8	4,3	5,4	6,5	4
forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	6,3	8,4	6,7	5,6	7,6
andel anslag (%)	95	58,8	73,1	77,8	56
andel externa intäkter (%)	5	41,2	26,9	22,2	44
Kostnader totalt (mnkr)	78,3	75	72,5	71,7	74,6
andel personal	42,7	49,2	50,4	48,5	46,8
andel lokaler	26,8	27,7	27,7	27,8	27,6
Lokalkostnader per kvm (kr)	2 262	1 832	1 778	1 778	1 836
Bal					
ansomslutning (mnkr),	25	26,4	23,3	21,2	25,7
varav oförbrukade bidrag	4	2,5	2	1,2	2,2
varav årets kapitalförändring	-0,5	-1,7	-0,06	-1,4	-4,8
varav myndighetskapital (inkl årets kapitalför.)	9	9,1	10,7	11,4	12,8
*) tillsammans med Lunds universitet.					

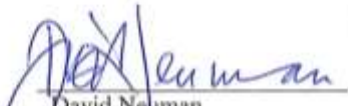
Årsredovisning för Kungl. Konsthögskolan för verksamhetsåret 2016

Styrelsen för Kungl. Konsthögskolan överlämnar härmed årsredovisningen för verksamhetsåret 2016.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 15 februari 2017

Berit Svedberg
Styrelsens Ordförande

David Neuman
Styrelsens Vice ordförande

Mara Lee Gerdén

Tom Hedqvist

Pär Josefsson

Sigrid Sandström

Aron Skoog

Mats Wallenius

Peter Geschwind
Tf rektor

Kerstin Barup

Carl Johan Erikson

Petra Hultman

Virlani Rupini

Cecilia Sjöholm

Ozan Sunar